

ZA DOSEGO ZMAGE
KUPUJTE VOJNE
BONDE

GLASILNO VOJNO

DELO OFFICIAL ORGAN SEKCIJA
OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

SODELUJTE
V SEDANJI
ZLATOJUBILEJNI
KAMPANJI!

Entered as Second Class Matter December 12th 1923, at the Post Office at Cleveland, Ohio. Under the Act of August 12th 1912. Accepted for Mailing at Special Rate of Postage Provided for in Section 1103, Act of October 3rd 1917. Authorized on May 22nd 1913

1894 — K.S.K.J. — 1944 ZLATOJUBILEJNA KAMPANJA

Sestra Mary Petrich, tajnica društva Marije Pomoč Kristijanov šte. 165, West Allis, Wisconsin dosegla predpisano kvoto.

Mrs. Petrich je prva, ki je v sedanji kampanji dopolnila določeno kvoto. Vpisala je skupaj \$31.250,00 nove zavarovalnine. Od vpisane zavarovalnine pripada oddelku odrastlih in mladinskemu oddelku načrtov "CC in FF" \$10.250,00; mladinskemu oddelku načrtov "AA in BB" pa \$21.000,00.

Sosestra Petrich je dolgoletna tajnica imenovanega društva in je bila v vseh kampanjah agilna in delavna. Vedno se je trudila za napredek društva in K. S. K. Jednote. Posebno pridna se je pa pokazala v sedanji ali Zlatojubilejni kampanji. Sosestri Petrich gre častno priznanje in javna pohvala. Čast, komur čast!

Bratje in sestre! Pridnost in delavnost sestre Mary Petrich naj Vam služi za vzgled. Pojdite na delo in pridno pridobivajte nove članstvo za K. S. K. Jednoto! Kampanja bo zaključena 30. junija.

Sosestra Petrich je na prvem mestu. Kdo bo zavzel drugo častno mesto?

JOSIP ZALAR, glavni tajnik.

Joliet, Ill., 18. maja 1944.

Dostavek uredništva: Sliko sestre Petrich priobčimo prihodnji teden.

JUNAŠKI JOLIETČAN

Ko je zadnje dni ameriška zračna sila priredila napad na razna nemška industrijska mesta, je bil tej flotili pridružen tudi 23-letni poročnik Carl J. Lukšič iz Joliet, Ill., ki je metal bombe nad mestom Brunswick. Uradno se poroča, da je ta junaki Jolietčan (menda Hrvat ali Slovenec) v eni sami uri pogodil in izstrelil pet nemških letal; z ravno takim rekordom se ponaša tudi kapitan Robert Woody iz Roanoke, Va., katerega je dosegel letos 24. aprila.

HITLERJEV 55. ROJSTNI DAN

London.—Letos je Adolf Hitler obhajal svoj 55. rojstni dan menda v svojem gradiču Berchtesgaden na povsem tih ali mirnem način; tudi ljudstvo se ni za to zanimalo, osobito v Berlinu, ki je precej prizadet od zavezniških bombardiranj. Nemčija postaja vedno bolj in bolj nervozna pred invazijo. Ta dan je pač kakor običajno Hitlerja po radio poveljeval propagandni minister Goebbels, rotilvi ljudstvo, da naj ostane zvesto svojem "Fuehrerju."
Rojstni dan Hitlerja je bil 20. aprila.

ITALIJANSKI UJETNIKI LAHKO VSTOPIJO V AMERIŠKO ARMADO

Washington, D. C.—Italijanski vojni ujetniki, tu v Ameriki ali pa v tujini se lahko vpisujejo v ameriško službo. Poslani ne bodo v bojne linije, pač pa bodo opravljali dela v ozadju in v taboriščih.

REKORDNI POLET ANGLEŠKEGA BOMBNIKA

London.—Poroča se, da je 14. maja neki Mosquito bombnik dosegel rekordni polet čez Atlantik. Razdaljo 2.200 milj od Labradorja do Anglije je preletel v šestih urah in 46 minutah, ali povprečno 327 milj na uro. Ta bombnik z dvema strojema je prekosil nekega rekordnega Liberatorja za dve uri in 10 minut.

VABILO NA KONCERT "PLANINE"

Cleveland (Maple Heights), O.—Pevsko društvo "Planina" priredi svoj pomladanski koncert v nedeljo, 28. maja zvečer ob 7:30 v Slovenskem narodnem domu, Maple Heights, O. Koncert bo vodil pevovodja Frank Vauter. Cenjeno občinstvo in prijatelji petja so prijazno vabljeni na to prireditve.

LETNA PRODUKCIJA VOJNIH POTREBSČIN ZAVEZNIKOV

Sheffield, Anglija.—Načelnik admiraltete A. V. Alexander je objavil sledeče podatke glede dobave vojnih potrebščin zaveznikov v minulem letu:
Lani je bilo dograjenih 127.000 letal, ali 14 1/2 letala vsako uro; dalje je bilo narejenih vsako uro devet topov, 106.000 topovskih krogel in nad tri milijone izstrelkov za puške. Angleške tovarne letal so lani produkcijo istih povečale za 30%.

VZEL SVOJEGA OTROKA K VOJAKOM

Dne 16. maja je bil pozvan v armado v Chicago, Ill., neki 29-letni avtomobilski mehanik. Ker je njegova žena bolna, ne more paziti na 11 mesecev starega deteta, zato ga je vzel vpoklicani oče seboj v Fort Sheridan taborišče. Tam so mu dali še en dan dopusta za naročilom, naj nese otroka domov in se vrne drugi dan brez njega. Otroka so zatem dali v neko zavetišče.

DESET SINOV V ARMADI Lilly, Pa.

Tu živeča Mrs. Esther McCabbe je gotovo najbolj ponosna žena v državi Pennsylvania, ker je mati 10 sinov, ki so v armadi. Zadnji izmed njih je bil šele nedavno pozvan.

NAJVEČJI AVTOBUS NA SVETU

Novi avtobus, stavljen v promet v Gdanskem, je brez dvoma največji avtobus na svetu. Je to omnibus, ki je 21 metrov dolg in ima 100 sedežev.

Vesti iz slovenskih naselbin

No. Chicago, Ill.—Math Slana in njegova žena sta dobila obvestilo od vojnega departmenta, da je njun sin Frank pogrešan. Nastanjen je bil blizu Nove Gvineje in se udeležil bitk pri otoku Rambuto na južnem Pacifiku. Frank je bil eden prvih fantov v North Chicagu, ki so se prostovoljno vpisali v vojaško službo 29. novembra 1940. Star je bil 26 let. Njegov brat Edward se nahaja pri obrežni straži ob Mehikiškem zalivu v Alabami, eden njegovih bratov Matt F. Slana je blagajnik KSKJ.

Chicago, Ill.—V bolnišnici Oak Forest je umrl John Pichman, star 78 let in doma iz Trnja pri Škofji Loki na Gorenjskem. Zapušča štiri sinove.

Bend, Ill.—Mary Thomas, hči znane Vidmarjeve družine je bila 8. t. m. operirana na nogi. V bolnišnici Barnes v St. Louisu, Mo., so ji prerezali stopalo, v katerem se je nahajala zlomljena šivanka 16 let. Njen mož, ki je pri vojaki, se tudi nahaja v vojaški bolnišnici v Santa Ani, Cal.

Jefferson, O.—Stirinajst let star deček Patty Seme je utonil, ko se je prevrnil čoln, v katerem se je nahajal z dvema tovarišema. Tovariša sta se rešila, Patty pa je utonil, čeprav je bil dober plavač. Deček je imel škornje iz gumija, ki so se, ko je padel iz čolna, napolnili z vodo, kar ga je potegnilo na dno, da se ni mogel rešiti. Zapušča očeta, pet sester in tri brate.

Bridgeport, O.—Mary Selak je dobila vest, da je njen sin Louis, saržen v ameriškem letalskem zboru, pogrešan od 11. aprila, ko se je udeležil napada na Nemčijo.

Presto, Pa.—Kristina Klemenčič se je morala podati v bolnišnico St. Joseph v Pittsburghu, kjer je bila operirana na slepiču.

Chisholm, Minn.—V bolnišnici je umrla Florence Sterle, stara 15 let. Zapušča starše, tri brate in dve sestre. Umrl je v Joseph Vukovič, star 53 let. V Duluthu je bival 30 let. Zapušča ženo, enega sina pri vojaki v Angliji, eno hčer v Duluthu in enega brata v Virginiji.

Rilton, Pa.—Anton in Elizabeth Shuster sta bila obveščena po mornaričnem departmentu, da je pogrešan njun sin Joe od 29. aprila, star 18 let. Služil je pri mornarici od februarja tega leta. Zapušča starše, tri sestre in enega brata.

Moon Run, Pa.—Tukaj je umrl Frank Reven, star 69 let. Rojen je bil v Godoviču nad Idrijo na Notranjskem, pozneje pa je živel v Hotedršci, kjer zapušča ženo in enega sina, če sta še živa. V Ameriki zapušča dve poročeni hčeri.

Ely, Minn.—Nagle smrti je umrl Joe Seliškar, star 79 let, doma iz Ljubljane. Zapušča hčer, brata in več vnukov in vnučkinj ter drugih sorodnikov, v starem kraju pa več bratov, če so še živi.

Milwaukee, Wis.—Iz ameriškega vojnega ujetništva se je oglasil stricu Franku S. Ermenču v West Allisu in Antonu Volovšku v Port Washingtonu. Jože Ermenč, po domače Kranjar,

Napredek zaveznikov na Italijanski fronti

Neapelj, 22. maja.—Ameriške čete so zavzele tri višine severovzhodno od obmorskega mesta Terracina, toda patrolje, ki so bile že stopile v mesto samo, oddaljeno komaj 24 milj od obrežja Anzio pod Rimom, so se zopet umaknile, z namenom, da ustavi pohod zaveznikov proti Rimu, toda zavezniki so kljub temu napredovali na vsej fronti.

Ameriške čete, ki prodirajo ob mruju proti Terracini, kjer se naslanja desno krilo nemške Hitlerjeve linije, so napredovale devet milj in dosegle že mesto samo, iz katerega so se pa pozneje umaknile.

Dalje v notranjosti prodirajo francoske čete proti sredini nemške linije, kraju Pico.

Nemci imajo zdaj 17 divizij na obrežju Anzio pod Rimom in na glavni fronti. Poleg teh divizij nimajo Nemci nobene rezerve nižje Rima, trdi zavezniški glavni stan.

Francoske čete so dvakrat zavzele in dvakrat izgubile Monte Lecio, zapadno od Pico. Pa so ga naskočile še tretjič in ga zdaj držijo.

Poljske čete so zavzele nemške utrdbe v Piedimonte ob vходу v dolino Liri, dočim čete 8. angleške armade naskakujejo Pontecorvo na južni strani doline. Kanadske čete so predrele nemško linijo severovzhodno od Pontecorvo.

Med fronto pri Terracina in obrežjem pri Anzio, je razdalja samo 24 milj. Ameriške čete, ki prodirajo ob morju, so na tem, da udarijo proti severu in so združeni z armadami pri Anzio.

Zavezniški glavni stan poroča, da so bile izgube izdatne, toda ne tolike, kolikor so jih imeli Nemci dozdaj.

Poročila iz Švice trdijo, da je 8. angleška armada že zavzela Pontecorvo.

Zavezniki so do zdaj zajeli že več kot 6.000 nemških vojakov in vsako uro se število ujetnikov večja, ko se rušijo nemške utrdbe druga za drugo.

MATI PREJELA DARILLO OD MRTVEGA SINA

Mont Clare, Pa.—Tu živeča Mrs. O'Stacy je imela svojega 22-letnega sina Johna pri vojaki, ki je bil nekje v Italiji. Letos za materinski dan je prejela od nekega cvetličarja dve roži in pa krasen nprsnji šopek. Te rože je njen sin naročil še pred enim mesecem, toda med tem časom je bil pa ubit na fronti.

jev Joško, iz Meliš v Gornji Savinjski dolini. Ujet je bil kot vojak v nemški armadi v severni Afriki. Jože piše, da je bilo z njim vred ujetih več drugih Slovencev, katere je Hitler proti njihovi volji vtaknil v nemške uniforme.

Gallup, N. M.—Julian Benac, o katerem je vojni department poročal, da je bil pogrešan po bitki z Japonci na Filipinih, se je vrnil domov. S pomočjo domačinov je pobegnil v hribe, kjer je še mnogo Američanov, in od tam v Avstralijo. Zdej se je vrnil in doma bo do 1. junija.

Kralj Peter premenil svojo vlado

London.—V petek je jugoslovanski kralj Peter odstavil vlado Božidara Puriča ter poveril sestavo nove vlade hrvaškemu banu dr. Ivanu Subašiču. Med odstavljenimi je tudi vojni minister Draža Mihajlovič. Tukaj se govori, da bo Subašič ponudil mesto v novi vladi maršalu Titu. Ni pa še znano, če bi Tito to sprejel ali ne. Ako bi sprejel mesto v vladi, bi s tem pokazal, da se je pobotal s kraljem, kateremu je svoje čase prepovedal vrniti se v Jugoslavijo, dokler ljudstvo ne odloči, če je za monarhijo ali ne.

Nekateri trdijo, da bo Tito priporočil svojega človeka za mesto vojnega ministra, katero je dozdaj zavzemal Mihajlovič.

Vsekakor je kralj odstavil vlado in poveril sestavo nove dr. Subašiču na zahtevo ali priporočilo angleške vlade. Splošno se priznava, da Subašič ne bo imel lahke naloge sestaviti tako vlado, ki bi bila enako po volji Srbom, Hrvatom in Slovincem.

Govori se, da se bo nova vlada zavezala za nove volitve takoj po vojni, da si bo narod sam izbral bodočo vlado.

Kot se govori nimajo zdaj Angličani pri Mihajloviču nobene vojaške misije.

ITALIJANSKI ŠPIONI USTRELJENI

Neapelj, Italija.—Šest mladih Italijanov, ki so prišli iz severne v južno Italijo pod zavezniško okupacijo kot nemški špioni, je bilo obsojenih v smrt in ustreljenih. To je bila prva smrtna kazen za špionage od zavezniške okupacije južne Italije.

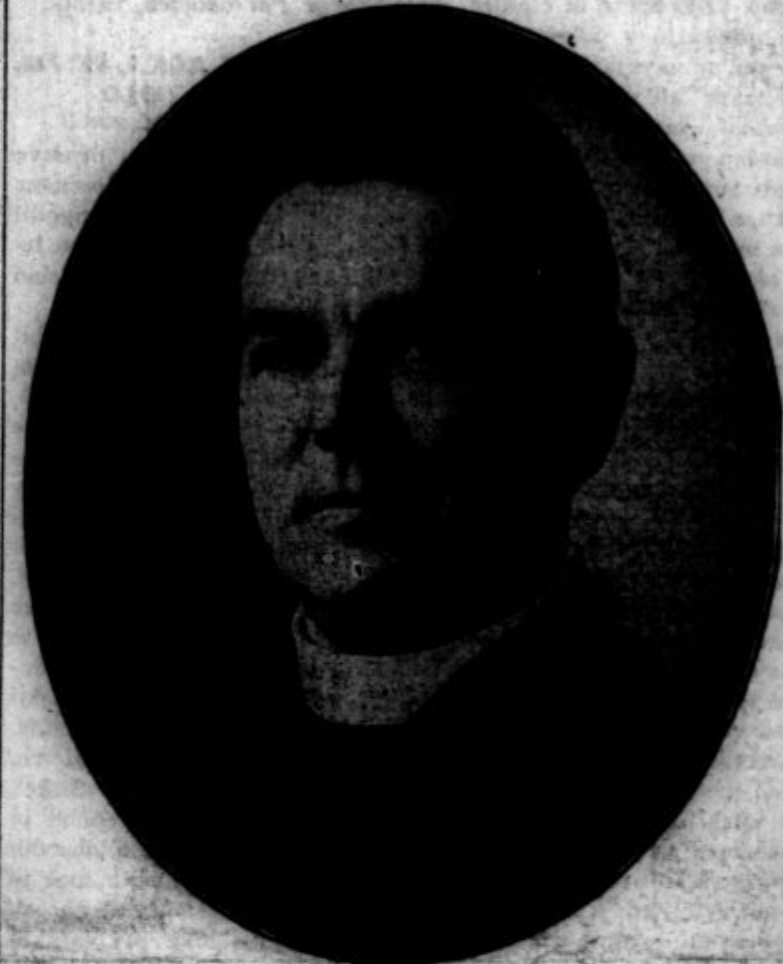
Nemci so izbrali špione iz vrst italijanske fašistične stranke. Prizadeti so na obravnavi pred zavezniškim vojaškim sodiščem priznali krivdvo, nakar so bili obsojeni v smrt. General Alexander, vrhovni poveljnik zavezniške oborožene sile v Sredozemlju, je potrdil bosodbo.

Imena špijonov so bila Giorgio Tapoli, Vincenza Tedesco, Franco Aschieri, Ialo Palesse, Enrico Menicocci in Marino Centelli. Njihova naloga je bila zbiranje podatkov o gibanju zavezniških čet in drugih informacij, kakor tudi uničevanje zavezniških skladišč orožja in municije.

KOMUNISTIČNA STRANKA V AMERIKI RAZPUŠČENA

New York.—V soboto, 20. maja se je tukaj vršila letna konvencija komunistične stranke, katere se je udeležilo 400 delegatov iz 44 držav. Glavni tajnik te stranke, Earl Browder je predlagal, naj se navedeno stranko kot tako razpusti, kar je bilo soglasno sprejeto. Komunistom, katerih je menda okrog 80.000 v deželi, je dano na prsto voljo sodelovati na političnem polju. Ameriška komunistična stranka je poslovala zadnjih 25 let. Vendar se je na tej konvenciji priporočalo članstvo, da naj glasujejo pri novembrskih volitvah za sedanjega predsednika Roosevelta.

VERY REV. MATIJA ŠAVS UMRL

Med onimi vrlimi pionirji, ki so pred 50 leti v Jolietu, Ill., ustanovili prvo slovensko podporno organizacijo v Ameriki, našo K. S. K. Jednoto, je njen zlati jubilej doživel samo še eden, to je bil Very Rev. Matija Šavs, dekan in župnik cerkve sv. Marka v Shakopee, Minn., toda je dne 18. maja umrl.

Letos začetkom aprila nam je doposlal še svojo zadnjo sliko za objavo v listu; zaeno nam je tudi pisal, da bo za jubilejno izdajo Glasila, koncem prihodnjega julija nam vpsal kak primeren članek, saj je bil pokojnik v tesni zvezi in soustanovnik naše podporne organizacije. Njegov zanimiv oklic "Svoji k svojim!" v št. 37 Amerikanskega Slovenca dne 1. septembra, 1893 je mnogo pripomogel k njeni ustanovitvi, kajti kmalu zatem je tajnik tozadevnega ustanovnega odbora Michael Wardjan že razposlal vabila na tedanja samostojna slovenska društva, da naj izberejo svoje delegate za ustanovno zborovanje 2. aprila, 1894.

Leta 1938 smo ga še videli na 19. Jednotini konvenciji v Evelethu, Minn., kot častnega delegata. Tedaj je izgledal posebnostno dobro kot 68-letnik, niti enega sivega lasu še ni imel na glavi. Naredil nam je jako lep in pomemben govor.

Tudi na oficielno 50-letnico Jednote, zadnjo nedeljo julija t. l. v Jolietu smo ga nameravali povabiti kot častnega gosta, da bi imel slavnostno pridigo pri sv. maši, toda naša želja se ne bo izpolnila vsled njegove smrti.

Pokojni dekan Šavs je bil rojen 16. februarja, 1870 na Bregu, župnija Preddvor v Kokrski dolini, nedaleč od Kranja na Gorenjskem. Po dovršeni gimnaziji v Ljubljani je prišel v jeseni, leta 1891 v Ameriko ter vstopil v semenišče sv. Pavla, Minn. V mašnika je bil po-

svečen v decembru, 1895; novo mašo je pel na novega leta dan, 1896 v cerkvi sv. Jožefa v Jolietu, Ill. Prvo dušno pastirsko službo je vršil na župniji v Delano, Minn., med Nemci, Ircei in Poljaki, od septembra, 1917 do svoje smrti je pa župnikoval pri cerkvi sv. Marka v Shakopee, Minn.

Pogreb se je vršil včeraj, 23. maja. Kot zastopnika naše Jednote sta se pogreba udeležila Rev. Math Butala, duhovni vodja in predsednik nadzornega odbora George J. Brince. V imenu Jednote sta na njegovo krsto položila šopek rož, tako sta tudi naročila zanj slovesno sv. mašo zadušnico.

Pokojnik, dasi je ves čas deloval med drugorodci, se je navzlic temu zavedal, da je Slovenec. Zglasili se je večkrat s kakim spisom v mesečniku "Novi Svet." Važno je bilo pri tem dejstvo, da je vedno pri pisavi rabil še staromodno gosje pero. Bil je tudi radodaren ali usmiljenega srca do revežev. Lepe vsote je prispeval za razne dobrotelne ustanove, tako je rad podpiral tudi slovenski franciskanski samostan v Leomontu, Ill.

Spadal je še od svojih študentovskih let k društvu sv. Cirila in Metoda, št. 4 KSKJ v Soudan (Tower), Minn., ter je tedaj večkrat hodil okrog slovenskih rudarjev one naselbine in pridobil nove člane za omenjeno društvo.

Pokojnik je kot dijak rad pomagal Msgr. Buhu pri urejanju tedanjega prvega slovenskega lista "Amerikanski Slovenec." Da, ime pokojnega dekana Šavs bo ostalo v analih naše Jednote z zlatimi črkami zabeleženo. Naj mu bo ohranjen najblažji spomin, in Vsemogočni pa naj podeli svojemu zvestemu služabniku večno plačilo v nebesih!

IZ URADA

Slovenskoga ameriškega narodnega sveta
3835 W. 26th Street, Chicago, Ill.

POROČILO O VOLITVAH V SLOVENIJI

Bile so tajne in vršile so se na osvobojenem ozemlju

Po radiu iz osvobojene Jugoslavije 8. maja.

Kako neopravičena je bojazen-povojnega kaosa v Jugoslaviji, najbolj spričuje obstoj in aktivnosti organov resnične demokratične narodne oblasti na osvobojenem ozemlju. Ti organi, ki so se razvili iz lokalnih odborov, naraščajo v stopnjah v organe vlade, zavzemajoče dalekosežne probleme politične, gospodarske in kulturne vrste. Ta sedaj demokratična oblast je izliv in posledica borbe za osvobojenje.

Eden izmed najsvetlejših dokazov pomanjkanja podlage za kako bojazen o povojni zmešnjavi so volitve, ki so se pred kratkim vršile v Sloveniji, za oblastne urade v vaseh, mestih in distriktih, na podlagi splošnih, enakih in direktnih volilnih pravic s tajnim glasovanjem. Kdo naj pričakuje zmešnjavo v deželi, katera izvaja jasne demokratične volitve na osvobojenem teritoriju, ki je od vseh strani obkrožen od podivjanega sovražnika v sredini naraščajoče vojne?

Ljudske oblasti v Sloveniji imajo svoje krajevne politične odbore osvobojenja v vaseh in mestih, kakor tudi zasedanja ljudskih zastopnikov v okrajih in župnijah, in za svoje višje organe Narodni odbor za osvobojenje.

Pred kratkim so se vršile volitve za vasko in mestne odbore osvobojenja in za okrajne odbore; volitve za županijske odbore se bodo vršile v kratkem. Izvajane so bile na principu volilne pravice za vsakega državljanca brez razlike na spol, narodnost, vero itd., ki je spolnil starost 18 let.

Moški, ki pripadajo k ljudski osvobodilni vojski in partizan-skim oddelkom, imajo isto pravico, kakor tudi mladina obojega spola pod starostjo 18 let,

ako je prostovoljno pristopila v ljudsko vojsko. Število kandidatov je presegalo potrebno število in tako so volilci imeli pravico prečrtati imena onih, za katere niso hoteli glasovati. Vsak volilec je tudi imel pravico predlagati ime novega kandidata na volilno listo, ki je bila izdelana in objavljena tri dni pred datumom volitev.

Vse organizacije, ki so se količkar udeleževale v borbi proti Nemcem, so bile upravičene predložiti listo kandidatov. Toda vse organizacije so se združile za enotno listo Osvobodilne fronte. Pred volitvami so se vršile številne konference in seje, na katerih se je razpravljalo o nominacijah.

Delegati treh zavezniških vojaških sil, prideleni najvišjemu vojaškemu poveljstvu za Slovenijo, so obiskali predvolitvene seje in nekatera volišča na dan volitev in tam so imeli priliko prepričati se o popolni edinstveni slovenskega ljudstva, o njegovi neomejeni lojalnosti za borbo osvobojenja in njegovi neomahljivi solidarnosti napram voditeljem Osvobodilne fronte, kakor tudi o popolni demokraciji volitev. Ta demonstracija narodne in politične zavesti jih je iznenadila.

Ogromno število volilcev se je udeležilo glasovanja. V danih možnostih so moški v ljudski vojski dobili dopust, da so se udeležili volitev v onih krajih, kjer so vpisani kot volilci. Izvolili bodo poslance za županijske odbore v njihovih edinihcah.

Volitve so v glavnem zaključene v onem teritoriju, ki je krepko pod kontrolo ljudske osvobodilne fronte. V nekaterih krajih so ljudje volili stodo odstotno, v drugih med 90 do 95 odstotno. V nekaterih krajih se volitve vršijo sedaj.

Kongres javnih kulturnih delavcev iz osvobojenega in okupiranega ozemlja Hrvaške se bo kmalu vršil v svobojnem delu Hrvaške.

Slovenski ameriški narodni svet

RAČUN ZA MESEC APRIL, 1944

Bilanca v banki dne 31. marca, 1944.....	\$19,872,63
Ročna blagajna.....	14.37 \$19,887.00
Podružnica št. 1—SANS, Dertoit, Mich.....	\$100.00
Podružnica št. 6—SANS, Ely, Minn.....	25.50
Podružnica št. 8—SANS, West Newton, Pa.....	13.20
Podružnica št. 9—SANS, Willock, Pa.....	11.10
Podružnica št. 12—SANS, West Aliquippa, Pa.....	21.20
Podružnica št. 15—SANS, Springfield, Ill.....	6.83
Podružnica št. 17—SANS, Uniontown, Pa.....	10.00
Podružnica št. 22—SANS, Midway, Pa.....	10.00
Podružnica št. 24—SANS, Virden, Ill.....	4.19
Podružnica št. 25—SANS, Chicago, Ill.....	33.00
Podružnica št. 27—SANS, Arcadia, Kans.....	9.00
Podružnica št. 29—SANS, Fredericktown, Pa.....	10.00
Podružnica št. 32—SANS, Cleveland, O.....	6.00
Podružnica št. 33—SANS, Bridgeport, O.....	7.88
Podružnica št. 38—SANS, Acmetonia, Pa.....	25.00
Podružnica št. 45—SANS, Sheboygan, Wis.....	2.90
Podružnica št. 46—SANS, Brooklyn, N. Y.....	50.50
Podružnica št. 47—SANS, Pueblo, Colo.....	5.00
Podružnica št. 52—SANS, Chicago, Ill.....	33.75
Podružnica št. 53—SANS, Johnstown, Pa.....	31.00
Podružnica št. 54—SANS, Chicago, Ill.....	21.50
Podružnica št. 56—SANS, Milwaukee, Wis.....	100.00
Podružnica št. 67—SANS, Los Angeles, Cal.....	37.50
Podružnica št. 73—SANS, Herminie, Pa.....	10.00
Podružnica št. 82—SANS, Slovan, Pa.....	5.00
Podružnica št. 83—SANS, Walsenburg, Colo.....	5.00
Podružnica št. 86—SANS, Elizabeth, N. J.....	3.50
Podružnica št. 94—SANS, Hostetter, Pa.....	10.00
Podružnica št. 101—SANS, Greensburg, Pa.....	38.60
Mary Markovich, Iron Mountain, Mich.....	5.00
Frank Petavs (via Glas Naroda, N. Y.).....	5.00
Društvo št. 17 SNPJ, Lorain, O.....	36.50
Skupna društva, Bessemer, Pa.....	50.00
Pevski zbor Slovenec, Pueblo, Colo.....	5.00
Skupna društva v New Yorku, N. Y.....	128.71
Dohodki za april.....	\$ 887.36
Skupaj.....	\$20,774.36

IZDATKI:

Najemnina urada.....	\$ 50.00
Naročnina.....	10.80
Tiskovine.....	8.00
Razsvetljava.....	2.00
Subvencija Vseslovenskemu kongresu.....	100.00
Dohodninski davek.....	13.43

Davek socialne zavarovalnine.....	3.33
Potni in vozni stroški.....	204.12
Plača uslužbenca.....	162.25
Stroški seje eksekutive 12. aprila, 1944.....	202.60
Poština.....	3.00
Telefon in telegrami.....	5.03
Izredna pomoč.....	10.00
Subvencija Združenemu odboru.....	1,500.00
Skupni izdatki.....	\$ 2,274.61
Bilanca v banki 30. aprila.....	18,494.11
Ročna blagajna.....	5.64
Skupaj.....	\$20,774.36

Z begunci v Lizboni

V nekem portugalskem listu toži marseillski dopisnik o pustih dneh v Marseillu. Spominja se lepih večernih ur po kavarinskih terasah na najslavnejši marseillski ulici Cannebiere, ki jo je španski pesnik označil za najlepšo in najzanimivejšo ulico na svetu. Tu vidiš v nekaj minutah ljudi iz vseh strani neba in vseh dežel sveta. Sedaj je Marseille oropan tega čara. Po Cannebieri ne vrve več tujci iz vsega sveta. Nekaj sijaja te ulice je padlo na Lizbono, pravi portugalski časnikar.

Če se sprehašja po Avenida da Libertade, najlepši ulici glavnega mesta Portugalske, Lizbone, ali če se v opoldanskih urah podaš na Rossio, največji trg v središču mesta, boš slišal prav toliko, če ne več tujih govorice kakor domače. Valovi velike vojne so jih zanesli na mirno portugalsko obalo. Domačini sami ne vedo, ali so jim ti gostje bolj v ponos ali v skrb.

Vsak drug avtomobil v Lizboni ima poleg številke znak CD (Corps Diplomatique, avto ki pripada članu tujega diplomatskega zbora). Ali je v Lizboni kak važen mednarodni posvet? Ali je morda Zvezna Zveza narodov v zadnjem trenutku prenesla svoj sedež v Lizbono, da bi preživela svoje zadnje ure v krasotah obale Atlantskega oceana? Nič takega se ni zgodilo. Portugalska pač praznuje to leto narodne spominske dneve in jo je v ta namen obiskalo več zastopnikov iz Amerike, toda ti so že večinoma odpotovali in če bi bili še vsi na Portugalskem, bi vendar ne bili zadosten vzrok za razlago, zakaj je v deželi toliko avtomobilov z znakom CD. Če natančneje opazuješ te skrivnostne avtomobile, si polovico uganke že rešil. Vsi nosijo znake držav, ki jih je sedanja vojna zbrisala z zemljevida. So torej last diplomatov, ki so bežali pred Nemci tja doli v Lizbono, na skrajni konec Evrope. Ni čudo, če so prenapoljena poslopja poslaništev tujih držav, ki so zgubila svojo samostojnost in imajo v Angliji le še navidezne vlade.

Nedaleč od Lizbone je Estoril, najlepše portugalsko kopališče. Električna železnica te kmalu pripelje tja. Estoril je zahodno od Lizbone, blizu rtiča Roca, ki je najzahodnejša točka na evropski celini. Ta

lega Estorila je značilna za mnoge ljudi, ki bi radi vsled novih razmer zapustili ne samo svojo domovino, ampak tudi stari svet, pa tu čakajo na dovoljenja novega sveta za sprejem. Tu vidiš politične begunce vseh vrst, zlasti mnogo je židov iz vseh evropskih še obstoječih ali že bivših držav, ki so vse svoje imetje še pravočasno spravili v denar, pa tudi veliko število Angležev, ki so se rešili v nevtralne dežele pred strahotami vojne, katere so tokrat zadele že njihovo otočje.

Če greš v Lizboni skozi dvorane najelegančnejšega portugalskega hotela "Palacio," vidiš povsod sedeti ljudi, ki so še pred kratkim mnogo pomenili. Vojvode, grofi, plemeniti, bankirji, ministri in poslanci, veletrgovci, časnikarji, gledališki igralci. Mnogi so z gospeni in svojimi družinami. Vse se pozna, vse se pozdravlja. Jedo in pijejo — bar ni nikdar prazen — plešejo in igrajo ruleto. Vročino jim plešejo roke po ruleti. Vaste so sicer omejene, toda nekaj tisočakov bi jim moglo v popolni negotovosti, v kateri živijo, podaljšati to življenje in upanje na boljše čase. Vmes pa se smejejo in šaljijo, kot bi se nič usodnega ne zgodilo na svetu. Kaj naj pa tudi store? Tako pa vsaj malo premotijo zavest, da so le še sence tega, kar so bili še pred kratkim. Pred hotelom jih čakajo dragi avtomobili iz dobrih starih časov, Packardi in Cadillaci, ki so tu prav za prav brez vrednosti. Niti prodati jih ne morejo več. Ko je namreč postal pritek beguncev iz Pariza po njegovem padcu premočan, je izdala portugalska vlada prepoved za uvoz avtomobilov. Če begunci po poteku veljavnosti svojih triptikov ne bodo pravočasno odpeljali avtomobilov iz države, jih bo ta zaplenila. Zato ni nobeno čudo, če je skušal neki Belgijec zamenjati svoj avto za kolo, drugi pa ga je bil zopet pripravljen dati za hrano in stanovanje za sebe in za svojo ženo za dobo enega tedna.

Dokler bo denar, bo še slo. Gostje v Palacio hotelu, ki ne daje na kredit, imajo še denar in denarne vrednosti. Če ne morejo prodati avtomobilov, imajo še draгоценosti, bisere in umetnine, kožuhovaline in druge stvari, ki jih lahko vsak čas prodajo, čeprav je na primer cena diamantov v Lizboni zaradi navala ponudnikov

zele padla. Dokler bo slo, bodo pač živeli tja vendar. Morda se sreča obrne, ter pride dovoljenje in ladja za Ameriko. In sicer? Ob tej temi misli je najbolje zapustiti hotel Palacio in se podati pod zvezdnato nebo in palmove veje, ki se pripogibajo pred hladno večerno sapo. Valovi Atlantika šume. V njihovi svežini in vedrini te zapuste take misli...

Maščevanje

Kdor je bil v preteklem stoletju kdaj v Moskvi, si je brez dvoma, mimo drugih znamenitosti, ogledal tudi slavno Hludovo kopališče, ki je bilo glede na razsežnost in krasno opremo tedaj pač edinstveno na svetu. Bratje Hludovi se niso zmenili za štroške, da so le zgradili nekaj veličastnega in sijajnega. Saj so si to iz lahka privoščili, zakaj Hludovi so bili najbogatejši Moskvočani.

Temelj njih neizmernemu bogastvu je bil postavil njih ded iz dohodkov, ki mu jih je donajala njegovo razsežno trgovanje s Perzijo in Turkestanom. Kupčija je bujno cvetela, saj ni bilo na tem trgu skoraj nobenih tekmecev.

Seveda je bila zveza s tema deželama v času ko ni bilo še železnice, jako težavna, nerodna in nevarna.

Če je bil tovar izredno dragocen, tedaj se je zgodilo, da so buharski ali perzijski trgovci osebno spremljali svoje karavane in so sami sklepali kupčije v Moskvi.

Seveda—pa se niso vsi zmeraj povrnili v svojo domovino. Marsikateri trgovec je brez sledu izginil, ko je sklenil kupčijo. Njegovi svujci so pač mislili, da se je njemu in spremstvu na poti domov kaj pripetilo. Brez dvoma so postali žrtve roparjev, ki so jih pomorili.

"Alah je dal, Alah je vzel!" Tako so se prav po orientalsko potolažili, in sin in dedič je, kot bi se ne bilo nič zgodilo, trgoval dalje s starim Hludovim.

V Moskvi pa so si prišepetavali, da gostje mesta, ki so brez sledu izginili, sploh nikoli niso bili odšli iz Moskve. Pravili so, da so jih tisto noč, preden bi bili trgovci morali odpotovati, v spanju pobili in njih, s kamenjem obtežena trupla, skozi skrivno odprtino pomeotali v odvodni kanal, ki je vodil iz palače Hludovih naravnost v reko Moskvo.

Ali so bile te govorice resnične ali ne, ni bilo nikoli dognano. Sploh pa, kdo bi se bil upal očitati kaj Hludovu, čigar vpliv je z naglim obogatjenjem od dneva do dneva bolj naraščal! Njegovo trgovanje se je razvilo bolj in bolj, in ko je umrl, ni njegov sin samo ohranil milijonske dediščine, marveč jo je znal tudi povečati, tako da so vnuki prevzeli naravnost kraljevsko bogastvo.

Zilavo se je pa v ljudstvu ohranilo ustno izročilo o nas-tanku bogastva, in ko so začeli

bratje zidati veličastno kopališče, so si ljudje prišepetavali, da se je to zgodilo v zadoščene za dedove zločine.

Trgovanje z orientom pa se je medtem že zdvanaj razvijalo po evropskih načinih. Karavane je nadomestila lokomotiva, za njuna naročila je stopil na površje brzjav. Trgovci iz orientu so se vozili v udobnih spalnih vagonih v Moskvu in so se po izvršenih kupčijah zdravi in točno po svelezniki režu vračali v svojo domovino. Tudi od bratov Hludovih se je zdaj ta, zdaj oni odpeljal, in nikomur ni prišlo niti na mar, da bi se bil domislil na kako grozečo nevarnost krvnega maščevanja. Saj niso bile govorice o dedovih zločinih niti malo dokazane, in odtlej je tudi že minila doba dveh človeških rodov.

Nekoč je sedel najstarejši od Hludovih bratov, Aleksej, daleč notri v Aziji, v mestu Buhari, pri svojem starem trgovskem prijatelju, Kadiru, in je kadil cigareto za cigareto, medtem ko je sivolasi Buharčan vlekli iz svoje dolge pipe na vodo. Kupčijske zadeve sta bila že zjutraj sklenila v zadovoljstvo obeh. Zdaj so padale le redke besede, zakaj daljši pogovori se ne ujemajo z orientalskim pojmovanjem olike in spoštovanja. Kadir je razmišljal pač o tistih davnih hudih časih, ko so on kot mladenič, in vsa njegova družina zaman čakali, kdaj se vrne njih oče in družinski poglavar iz Moskve; nikoli ga niso dočakali.

Mahoma je dvignil svojo, doslej sklonjeno glavo, in je dejal: "Slišal sem, da si dal ti in tvoji bratje v Moskvi sezidati prekrasno kopališče. Ves svet govori o njem in je poln hvale o vas. Storili ste Bogu všečno delo. Alah ima snago rad, zato so vse naše molitve združene z umivanjem. Pravijo, da ste dali kopališče sezidati v čast svojemu dedu. Ali je to res?"

Hludov ni opazil, da je bilo to vprašanje hkrati zvijačno, in ni videl, kako ga je starec prežeče pogledal. Samo to je mislil kako vprav mohamedanci častijo svoje prednike, in je odvrnil: "Ti sam najbolje veš, da mora vsak pošten človek častiti spomin prednikov!" Zdelo se mu je, da je modro odgovoril, in zadovoljno je izpil čašico turške kave, ne da bi bil opazil, kakšen vtis so njegove besede napravile na Kadirja.

Pogreznil se je v globoko razmišljanje. Torej ga njegove slutnje ne niso varale! In tu pred njim sedi najstarejši vnuk morilca njegovega očeta; dobro ve za zločin in se vendar upa uživati gostoljubnost umorjenčevega sina! Njegove besede vendar niso bile nič drugega kot potrdilo strahotne sumnje! Deda maščevanje ni moglo več doseči, tem bolj pa naj zadene vnuka! Pa ne tu v Buhari, zakaj gostoljubje je bilo sveto in ga je varovalo.

"Moja duša je vselej vesela, kadar te vidi. Dodeli mi srečo, da sprejmeš od mene darilo, ki je tebe vredno!" Vstal je in izginil skozi vrata. Ko je čez nekaj časa stopil spet v sobo, sta šla za njim dva povsem dorasla, prekrasna tigra. Tudi Hludov je vstal. Dasi ni bil človek, ki bi ga moglo hitro kaj vznemiriti, se mu je za hip vendarle ustavilo srce.

Pa le za hip — in že je bil pri sebi. "No, kako ti ugajata?" je vprašal Kadir.

"Čudovito! Krasno! Pa sta tudi ukročena?"

"Saj vidiš! Tale je Ančar, tale pa šejtan. Oba so še kot mladička ulovili na lovu ob Amu Dariju. Staro so ukročena in vzgojena. Mi, Buharčani, vemo, kako se taki stvari streže!"

"Torej pravis, da zares nista nič nevarna?"

"Ali bi ju sicer pustil, da takole svobodno hodita po hiši? In ju pannači trpel v spalnici?"

Le nekaj je starec zamolčal: da postanejo tudi ukročeni tigri v dobi pojanja muhasti in nevarni in da tedaj vsi, umetno zamorjeni nagoni roparske živali, nenadoma vzplamtijo.

"Torej vzemi moja dva ljubljence! Naj tebe prav tako razveseljujeta kot sta mene! In kadar ju boš pogledal, se spomni svojega sivobralega gostitelja v daljni, s soncem prešinjeni Buhari!"

Tako je Hludov postal lastnik dveh močnih buharskih tigrov-samcev.

Po srečno prestali vožnji sta se Ančar in šejtan čudovito naglo živela v nove razmere. Zares sta bila izvrstno ukročena in domača. Hludov ju je po dolgem preudarjanju izpustil iz prevozne kletke in ju vzel v hišo. Kmalu se ju niso prav nič bali niti uslužbenci niti gostje, dasi ta dva nova člana hiše nista bila kdovekako prilična.

Preteklo je več mesecev in ničesar huđega se ni pripetilo. Pa je Hludovu uspelo nekoč, da je sklenil imenitno, jako dobičkosno kupčijo, in to stvar je bilo treba zaliti. Stara Moskva ni bila v zadregi glede na zabavišča in prostore, kjer se je mogel človek brž iznebiti denarja. Ze se je daniilo, ko se je Hludov peljal s tistega veseljačenja domov.

Ves je bil utrujen in glava mu je bila težka, kar ni bilo čudno glede na množino zaužite pijače. Šel je po širokem štopnišču navzgor v svojo delavnico in je vstopil. Pri tem je vrata odprl in zaprl bolj hrupno kot sicer — in — ali zaradi polmraka, ki je bil v sobi — ali zaradi neprespane noči? — je še butnil v stol, ki je lopnil na tla z velikanskim truščem, kar je bilo zaradi tišine v hiši slišati še bolj glasno kot podnevi.

Tedaj je Hludov zaslišal divje puhanje in renčanje.

Pogledal je v ospredje, odkoder je prihajalo puhanje, in je zapazil Ančarja, ki ga ni veselo pozdravil kot navadno, marveč je čepel na trebuhu in bil pripravljen za skok. Razločno je videl lesket obeh oči, ki so bile z vso besnostjo uprte vanj.

Tu je bilo njegovo življenje na tehtnici, če se ne bo brž postavil v bran!

V hipu je bil trezen; ne utrujenosti ne pijanosti ni čutil več. Naglo je potegnil iz žepa svoj težki samokres, ki ga je imel zmeraj pri sebi, in je zverino ustrelil med oči, vprav takrat, ko ga je že naskočila. Da bi ga zverina ne potegnila za seboj, se je vrgel za svojo pisalno mizo. Od tu je še enkrat, dvakrat ustrelil v tigra, ki je tulil, da je slo skozi mozeg, in ki ga je bil že prvi strel podrl na tla.

Tedaj je v velikih skokih pridrevil šejtan iz sosednje spalnice. Tudi njega ni bilo moči več spoznati; kar besnel je in je bil pripravljen, da svojega gospodarja raztrga.

Le kaj je šinilo v te dve, doslej tako dobrohotni ukročeni živali?

Hludov ni utegnil razmišljati o tem, zakaj vpravkar se je tudi šejtan pripravil za nasok. Brž je dvignil samokres, videč, kako je strahotni nasprotnik v velikem loku frčal proti njemu. Miza se je prevrnila, in zdajci sta se človek in zver valjala v divjem klobčiču po preprogi. Koliko časa je trajalo to besno valjanje. Hludov ni mogel pozneje nikoli povedati.

Ko je slušičad, ki sta jo prebudila rjovenje in streljanje, pritekla v sobo, je našla Hludova nezavestnega in vsega in vzgojena. Mi, Buharčani, vemo, kako se taki stvari streže!"

Kot čebele v panju, ko se pripravljajo na roj, tako hite vojaki pod poveljstvom generala MacArthurja v neimenovanem taborišču na Pacifiku s pripravami za nadaljno invazijo po Japoncih zasedeni otokov. Desno je videti dolge vrste vojakov in levo pa velikanke barke, ki so pripravljene, da sprejmejo vse, kar je potrebno za uspešno invazijo in napad na japonske postojanke.

THE GRAND CATHOLIC SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the U. S. A.
 In the Interest of the Order
 Issued every Wednesday
 OFFICE: 3117 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 2, OHIO
 Phone: Henderson 3613
 Terms of subscription: \$0.24
 For members yearly \$0.24
 For nonmembers in U. S. A. \$0.50
 Foreign Countries \$0.50
 Member Catholic Press Association.

BINKOSTNA NEDELJA

(28. MAJA)

Na binkoštno nedeljo nas spominja sveta Cerkev na ono resnico krščanske vere, ki najbolj dejansko in globoko posega posega v naše življenje.

"Za vas je dobro, da grem," je dejal božji Sin pred svojo smrtjo, "zakaj če ne odidem, Tolažnik ne bo prišel k vam, če pa odidem, vam ga bom poslal." Dobro je, da je Sin odšel, zato da je prišel Sveti Duh, ki je v nas počelo nadnaravnega življenja, ki nas v resnici utrjuje, po katerem se globina krščanske vere čedaljebolj odkriva in se tako posamezna duša kakor celo krščansko občestvo posvečuje in razširja kraljestvo božje na zemlji. Sveti Duh je princip razvoja, po njem se duhovno življenje poglobljuje in napreduje. On nas vodi višje in višje. Po njem smo otroci božji, rastemo v resnici in milosti, se prerajamo in dvigamo in z nami vsa Cerkev. Sveti Duh je Cerkev voditelj, On bo krščansko družbo dovršil, da bo v njej kraljavel Sin na vse veke, on jo neprestano obnavlja in pomlaja.

Globoko se Cerkev te istine zaveda. Ko so apostoli izpreobračali občine, je bila njihova največja skrb, da so po krstu in evharistični gostiji položili roke na vernike, da prejmejo Svete Duha. Zakrament svete birme zamore poleg mašniškega posvečenja deliti samo škof. Po njem postanemo šele pravi borci za cerkev, vitezi Svete Duha, pomočniki Gospodovi, da mu pomagamo dograditi njegovo kraljestvo na zemlji. Po svetem Duhu je vsak kristjan svečenik, je posvečen njegov poklic, mu je dana v življenju sveta naloga, so mu podeljeni nadnaravni darovi, ki more z njimi preobraziti in povišati svoje in vsega človeštva življenje.

Sveti Duh vlada tako duši, vlada družini, občini, cerkvi, društvu, strankam, državam, ki so krščanske. Njegovi darovi so dar modrosti in pameti, sveta in moči, vednosti in nabožnosti ter strahu božjega. Modrost, ki čisto instinktivno, iz lastne notranje urejenosti in lepote vse tudi na zunaj uredi in olepša in vse z lahkoto in sigurnostjo previdno vodi; pameti, ki logično sklepa, skrbno razmisli in o vsem točno vodi račune; sveta, ki prav kakor po notranjem navdihnjenju zadene; moči, ki vse težave premaguje in velike načrte izvede; vednosti, ki razširja tajne vesoljstva, kolikor jih more; nabožnosti, ki ob tem ne pozablja stvarnika, kateremu ima vse stvarstvo dajati čast in slavo; strahu Božjega, ki se v vsem uklanja Njegovim svetim voljam.

Prosimo, da nam, našim organizacijam, stranki in vsemu, v čemer živimo in se gibljemo, še bolj zavladava Duh sveti. Duh božji, Duh višjega duhovnega življenja. Sveti Duh je Duh združljivosti, vzajemnosti, ljubezni. Kjer se v družini razumejo, se skupno veselijo in žalujejo, si vzajemno pomagajo, tam pravimo, da vlada dober Duh; kjer se pripravajo, hodijo vsak svoja pota, se ne razumejejo in drug drugega delo podirajo, tam vlada zli Duh. Kar iz dobre družine odseva nazunaj, kar jo tako čudovito veže skupaj in jo izpreminja v blagoslov za njene člane, prijatelje in občino, za celo družbo, to je več nego vsota dobrih del njenih posameznih udov; to je Duh Sveti. In kar slabo družino razdvaja, ne pusti priti do miru, zanaša vanjo vedno nove klince razdora, to niso samo pregrehe posameznih njenih članov: to je zli duh zdražbe in razdejanja.

Podobno je v občini, v narodu in deželi, v državi; enaki v tovaršiji, posvetnem društvu, nabožnem društvu, v gospodarski organizaciji, v politični stranki. Bog nas obvaruj, da bi izginil iz njih Duh Sveti, Duh Božji, Duh Vzajemnosti in Miru ter Ljubezni, ki pozna samo tekmo za dosego skupnega blagra, Bog varuj, da bi zapravili Njegove darove, ki so dar modrosti, pameti, sveta, energije, znanosti, bogoljubnosti in strahu Božjega! Ni težak prvi polet, začetno navdušenje, mladostna bojevitost; težko je vztrajati, modro voditi in se pokoriti, dobre navsvete dajati in jih sprejemati, zle duhove ločiti od dobrih, se in svoje slabše mnenje boljšeemu zapustivati, raznoglasja poravnati, dobrega Duha ohraniti, pogumno uveljaviti svojo dobro iniciativo, a se znati obenem podrediti, če je v opasnosti celota.

Naj bi ta Duh Sveti, Duh Božji, Duh plemenitega stremiljenja vseh raznolikih osebnih sil in zmnožnosti za napredkom skupnosti, Duh Soglasja vedno vladal med nami! "Slovenec."

SPOMINSKI DAN (MEMORIAL DAY)

Kmalu po končani državljanski vojni v naših Združenih državah se je določil poseben dan v letu, namreč 30. maja, posvečen spominu za domovino padlih junakov. Sprva so ta praznik nazival dan Kinčanja grobov (Decoration Day), toda zadnji čas je pa znan kot Spominski dan (Memorial Day).

Prav je in lepo, da častimo v spominu one vrle može in fante, ki so dali svoje življenje na altar naše nove domovine, da je ostala še skupna, nerazdeljena in svobodna.

Na ta praznik se pa tudi spominjamo žrtev prve svetovne vojne in seveda tudi žrtev sedanje svetovne vojne. Iz prve svetovne vojne jih mnogo počiva na Francoskem, toda sedanja strašna vojna ima naše padle junake rakropljene v raznih svetovnih delih.

Naša Jednota je v prvi svetovni vojni zgubila pet svojih članov, šal, v sedanjem človeškem klanju jih je pa padlo že 28, katerih imena smo od časa do časa z njih slikami objavili v

našem listu. Bog zna, koliko takih žrtev nam bo treba še omeniti!

Da, vseh teh naših pokojnikov, padlih za domovino se moramo prihodnji tork, 30. maja spominjati in moliti zanje. Zato pa prosimo prav goreče ljubega Boga, Kralja miru, da bi bila sedanja strašna vojna še kmalu končana in da bi se na tisoče naših sobratov in nekaj sester, ki so v armadi, nepoškodovanih in zmagonosno vrnilo domov!

MASČEVANJE
(Nadaljevanje s 3 strani)

trupom tigra, ki ga je bila krogla smrtno zadela.

Hludov se je dolgo boril s smrtjo; slednjič je zmagovalo njegovo krepko, zdravo telo.

Prav tisto strašno noč pa je v daljni Buhari, na tisoče kilometrov daleč od prizorišča boja s tigroma, umrl stari Kadir. Umrl je spokorjeno iv ndano. Ko so ga drugo jutro dobili mrtvega na ležišču, mu je zadovoljen smehljaj obkrožal ustnice.

"Slučaj," bo rekel marsikdo.

"Kizmet" — pravi mohamedanec ob tej priliki in se ponižno vda v nerazrekljivo voljo Stvarnika. (A. Frencl.)

Binkošti pri Slovanih

Slovenski običajni izrek "binkošti" izhaja preko nem. Pfinksten iz grškega pentekoste, t. j., petdeseti dan (po veliki noči). V Beli krajini poznajo za ta praznik naziv "trajaki," v Slovenski krajini pa je v rabi le ime "risali." Prav ta naziv nas privede v običaje in verovanja, ki so v zvezi s tem praznikom pri ostalih slovanskih narodih. Beseda izhaja namreč iz grškega rusalia, lat. dies rosarum in je bila v rabi v starocerkveni slovanščini in starorusščini, poznana je še v češčini in slovaščini. — Tudi nam so znane vodne sile — rusalke. In te so predmet binkoštnih običajev pri Rusih. Ob prav tem času sklenejo ljudje z njimi bratovščino, slično kakor Srbi posestrimstvo z vilami. Tako posestrimstvo traja tri dni ali tja čez in se nato s posebnim obredom razveljavi. Sklepajo ga pa s posebnim namenom: prvič žele zvedeti od rusalke svojo usodo, drugič pa jim nudijo posebno zabavo, da bi si pridobili njih naklonjenost in odvrnili maščevalnost.

Velik praznik je tzv. "semik," to je četrtek pred ali po binkošti. Združuje pa ta dan češčenje rastlin tzv. "nečistih mrličev," to je takih, ki niso umrli naravne smrti. Po ljudski veri morajo živeti taki mrličji v bližini svojega groba ali kraja smrti toliko časa, da se dopolni čas, ki jim je bil namenjen za življenje. In med njimi žive mnoge device — rusalke.

Rastlinski kult starih časov se kaže ta dan v običaju, da neso v vas okrašeno dreve, običajno brezo ali pa vence iz brezovega lista. Take vence spleto tudi na brezi sami iz njenih vej, da tako pripravijo vilam gugalnice. Ponekod si nadenejo ta dan pri posebnih gostiji, ki je v zvezi s praznikom, dekleta na glavo ženska pokrivala, žene pa si uredje lase po dekliški navadi.

Važen običaj tega dne pa je pokopanje nečistih mrličev, to je samomorilcev in vseh, ki so umrli na nasilne smrti. Zunaj vasi ali mesta pripravijo jamo, položijo vanjo vse mrličje in jih pokrijejo z rušo, nikakor pa ne z zemljo. To je običaj, ki ga poleg vzhodnih Slovanov poznajo še turška in mongolska ljudstva. Tako zagrebanje se vrši z neko veselostjo, spremljano z godbo, češ, da s tem odganjajo zle duhove. Na take grobove mečejo denar in jajca, kar naj bi pomenilo žrtvovanje zlim mrličem, ki prinašajo ljudem bolezn.

Ukrajinci barvajo pred binkoštni jajca z rjavo barvo in jih dajejo otrokom v spomin na utopljene in mrtvorojene otroke. Prav tam obešajo na

drevesa platno in prejo v dar rusalkam. Oni imenujejo binkošti "rusaljno nedeljo."

Belorusi imajo vražo, da hodijo v tednu pred binkoštni po gozdovih gole žene in otroci, t. j. rusalke, kdor jih sreča, jim mora vreči robc ali del obleke, sicer zapade prezgodnji smrti. Kmetje nosijo v tem času platnene srajce, da bi zrasel lep lan.

Na Bolgarskem vodijo dekci na "ruso sredo" v zelenje ovitega dečka in ko pridejo pod kako okno, polijejo zelenega dečka z vodo. Nato stopijo v hišo, kjer prorokujejo iz sita dobro ali slabo letino. Nato jih obdarujejo z moko ali maslom.

Med Srbi praznujejo "duhove" ponekod s plesom in petjem tako, da vodijo od hiše do hiše "kraljice," to je kakih 15 nakičnih deklic.

Češko ime za praznik "letnie" priča, da je to naziv poganskega praznika poletnih slivanosti. Ze na predbinkoštno nedeljo se začne "kraljeva igra," t. j. mladenič izvolijo kralja in kraljico, duhovnika, sodnika, rablja, birača, zastavonošo in vojaka. Ko se pri merno oblečejo — kralj in kraljica navadno z brezovim lubjem in se okrasita z vencii — se pomika ves sprevid iz vasi, kjer napove kralj zbranim, da se bo vršila čez teden dni velika slavnost, na kar se vrnejo v gostilne in zaplesajo.

Slovaki imenujejo binkošti "turice" ali "rusadlje." Na predvečer krase dekleta sobe z lipovimi in javorovimi mladikami fantje pa postavljajo ponoči skrivaj svojim izvoljenkam mlaje. Dekleta jih skrivoma opazujejo in če jim fant ugaja, mu pošljejo zjutraj šopek.

Poljaki v nekaterih krajih zatikajo v okna zeleno listje, tla v sobah pa pokrijejo s kolmežem. Na Poznanjskem vodijo okrašena dečka po vasi, spremljevalci pa med tem pokajo z biči. Ponekod opletejo "medveda" in ga gonijo od hiše, do hiše, spet druge vodijo na konju "maja," t. j. slamnato podobo.

Tudi Lužički Srbi obhajajo binkošti zlasti s kresovanjem in postavljanjem brez.

Slovenci imajo o binkošti najrazličnejše običaje in vraže. Splošen je običaj, da pastirji pokajo z biči, češ, da s tem odvrtaajo čarovnice od živine. Ponekod si celo namažejo biče s "posvečenim" voskom, da bi bil uspeh zanesljivejši.

Po novomeški okolici so vsaj nekaj kropili na binkoštno soboto vinograde in njive z blagoslovljeno vodo, da bi jih sv. Duh rešil toče. Na najvišje trte so obešali oljko, blagoslovljeno na cvetno nedeljo, da bi jih čuvala pred hud uro.

Iz Krškega izvira vraža, da na binkoštno soboto razgrnejo po polju čarovnice svoje rjuhe in s tem povzročijo slabo rast žita. V čemšeniku pa je nastal rek: "katera babica na binkoštno nedeljo zjutraj z dlanjo roso ometa, tista je čarovnica."

Na binkoštno soboto popoldne se ne sme iti več na polje, zakaj tedaj se razliva po njem sveti Duh, ki bi ne blagoslovil polja, če bi bili tam ljudje (Soška dolina). V nedeljo zgodaj pa se morajo odpreti vrata in okna, da pride v hišo sv. Duh. (Motnik.) Če se na binkoštno nedeljo pred soncem umiješ z roso, ki je na pšenici, te ne bodo bolele oči. (Rož.) Ponekod, n. pr. v Črnem vrhu pri Idriji, je vzniknila vraža, da lahko spoznaš na binkoštno nedeljo vse čarovnice domače-

ga kraja. Obleči moraš obleko narobe in gnati na pašo; če se akrije, pridejo čarovnice kravo molst. — Zato po mnogih dolenskih krajih ne goniš to jutro krav na pašo pred soncem, da ne bi vzele čarovnice kravam mleka.

Med koroškimi Slovenci pa ženo zgodaj na pašo in kdor pride zadnji, dobi priimek "binkoštni kralj." Ostali mu skušajo vreči žabo za vrat ter ga zasmehujejo: "Potolci ga — pomolzi ga — vrzi ga za plot, pa daj mu eno skledo pečenih krot." Slično tekmovanje pastirjev je udomačeno n. pr. še na Kozjaku in v Tuhinju.

V zvezi z vremenom je omeniti n. pr. reke: "če gre na binkošti dež, tedaj ima pšenica dve plevi" ali pa "se je nadejati slabe letine."

Končno nam sporoča Valvazor (l. 1452) ljudsko vero, po kateri je treba zavžiti na binkoštno nedeljo pred soncem tri liste dresena (Persicaria, Flohkraut), če hočeš biti varen pred škorpjioni. Valvazor sam pripisuje imenovanemu zelišču učinkovitost, češ, da temelji na neki naravni antipatiji med škorpjionom in tem zeliščem.

Domača fronta

Ukinjenje znamk za nakupovanje masti, zabele, solatnega olja in olja za kuhanje, ne bo vplivalo na nabiranje rabljenih masti. Prodajalci mesa na drobno bodo še nadalje plačevali po dve rdeči znamki in štiri cente za funt rabljene masti, pravijo v uradu OPA.

"Ta obrabljena mast je še vedno nujno potrebna v vojnem programu za industrijo," je rekel polkovnik Houston, upravitelj za odmero živil v uradu za upravo cen. "Po gotovi predelavi se rabljena mast uporablja v izdelavi municije, zdravil, sintetičnega gumija, nilona za padala, barve, lakov, plastičnih izdelkov in še dolgo vrsto važnih izdelkov za vojne in mirne čase."

Upravitelj je poudaril, da med tem, ko je dobava jedilnega olja in masti dovoljna za vojne in civilne zahteve, potrebujejo maščobe in olja za industrijske potrebe še vedno v velikih količinah.

"V industrijskih maščobah so vštete neuporabne masti, neuporabne za hrano. Velike množine dobav industrijskih maščob je bilo pred vojno uvoženih," je dejal polkovnik Houston. "Rabljena kuhinjska mast, ki jo gošpodinje prihranijo, igra danes važno vlogo v pomoči naši državi, ker to pomaga pri vzdrževanju zadostnih množin industrijskih olj. Oddajanje masti po vladnem programu ne sme prav nič odnehati."

Ickens svari tiste, ki rabijo premog

Upravitelj preмога Harold L. Ickes opozarja tudi vse odjemalce preмога, ki odlašajo z naročili srednje - vzhodnega preмога, ker se jim lahko zgodi, da bodo imeli prihodnjo zimo mnogo manj preмога na razpolago, nego bi za potrebovali.

Hišni posestniki, pazite na svoje škorpilnike proti mrčesu

Hišni posestniki bi morali uporabljati razpršilnike z veliko pazljivostjo, tako poroča WPB. Med tem ko urad za civilne potrebe (Office of Civilian Requirements) sodi, da bi jih bilo potrebnih pet milijonov v prvi polovici leta 1944, je dobilo šest družb kovine komaj za tri milijone dvestotisoč razpršnikov. Končno pa še ni gotovo, da bi jih toliko izdelali.

Civilistom bo letos na razpolago mnogo manj piretra, najbolj važne snovi v mnogih strupih za pokončavanje mrčesa, kajti piretra (Pyrethrum) je važen za rabo pri kontroli malarije in je zato povpraševanje po njem vedno večje.

Vesti iz Washingtona
 Krajevni OPA uradi so po-

stavili sedaj tudi jagode na običajne liste najvišjih cen. Cene bodo ostale iste kot so bile za leto 1943.

Dalje OPA opozarja avtomobiliste, da naj nikar ne pomečejo proč potrdil o inspekciji avtomobilskih obrocev, čeprav istih ne treba več dajati pregledovati v določenih presledkih. Potrdilo bo potrebno vsakokrat za dovoljenje novega gazolina ali pa novega obroča. Biti mora z avtomobilom v rabi, ali če je prodan.

Izkaznice za sladkor so na razpolago za vojake na dopustu in sicer ne funt za vsakih 36 jedilnih obrokov ali manj, če je vojak doma. Urad za zaščito prevoza (Office of Defense Transportation) naznanja, da za poletna počitniška potovanja ali taborjenja ne bo na razpolago prostora v pulmanih in bo treba za posebne prostore na vlakih ali najetih avtobusih posebnega dovoljenja. ODT bo strogo omejeno dovolil posebne dnevne vožnje do dnevnih poletnih taborišč, ker je pričakovati velike udeležbe otrok vojnih taboriščnih delavcev.

DVA DOLARJA NA DAN

(Odpeto pismo ameriškega vojaka v Novi Gvineji stavarjem v Ameriki)

V nekem angleškem dnevniku je bilo nedavno čitati nastopno Odprto pismo, pod naslovom "TWO BUCKS A DAY" (Dva dolarja na dan), namenjeno nekim stavarjem v naših Združenih državah:

"Poln sem te vražje malarije tako, da se ves dan tresem. Ono kvinin zdravilo mi že kar zveni v ušesih. Popolnoma sem že oslabil. Celi roji komarjev me obletavajo in pikajo, da imam vso srbečo kožo. Moja ušesa so polna gvinejskega blata, moj dom ali bivališče je pa mali zakop v blatu, kajti jaz živim v džungli. Tukaj je vroče kakor v peklju. Dnevna moja hrana sestojta iz C odmerkov. Tukaj ne moremo nič kuhati. Za vse to dobivamo DVA DOLARJA DNEVNE plače in imam poleg tega še priliko, da bom za vedno ležal v 6x4 čevljev veliki jami, pokriti s travo.

"Nedavno je prišel semkaj neki moj tovariš, star komaj 18 let; on že počiva v takem domu, iz katerega ne bo nikdar vstal. Neki drugi moj prijatelj je v napadu na sovražnika popolnoma oslepel; nikdar več ne bo zrl v sončno svetlobo. Neki drugi moj prijatelj je izgubil eno roko. Da, na stotine in stotine takih prijateljev in mojih tovaršev je že popolnoma varnih, ker počivajo v grobu!

"Ko pri vsem tem berem ali čujem, da skupina onih, ki so doma v USA na varnem zahteva DVO DOLARJA VEČ DNEVNE PLAČE, si želim da bi bili le-ti tukaj pri nas samo za en teden ali dva, pa bi se prepričali, kako je naše življenje v gvinejskih džunglah. Dali jim bomo dosti malarije; in na milijone komarjev jih bo s svojimi piki pozdravilo. Lahko nam bodo tudi pomagali mrtve fante iz severa, juga, iztoka in zapada USA pokopavati.

"Imeli bodo tudi priložnost spat v lisičjih luknjah in hrano bodo dobivali iz konev; sonce jih bo tako žgalo, da bodo imeli mehurje na svoji koži; vse drugače kakor pa doma v Palm Beach, Fla. Lahko bodo tudi čuli zdihovanje naših ranjencev in njih umiranje. Čuli bodo žvižganje sovražnih krogel in pokaenje izstrelkov iz sovražnih letal. Zatem jih bomo poslali domov, kjer bodo služili po DESET DOLARJEV na dan, kakor zahtevajo; tam bodo lahko potem vsem drugim povedali in razložili, kaj so pri nas skusili in videli, oziroma kako je tukaj v Novi Gvineji. Jaz mislim, da jim bo to zadovalo in da bodo rajši doma na varnem ostali in ne začenjali zopetne stavke za DVA DOLARJA VEČ NA DAN."

M. K.: NEZNANI BRAT

Na grobu zapuščenem še ni cvetela roža; namesto rok ljubčih ga hladen veter boža.

Le včasih kdo do njega stopinje riše tihe in le samota sliši srca najtišje vzdih.

Nihče ne ve, kaj bil je, kako se kdaj je pisal: na trhem križu črke zob časa je izbrisal.

Rodil se je in šel je ves skrušen skoz življenje —kot mnogo jih že šlo je — in padel v pozabljenje.

Pod travo in plevelom, ki v bujno rast poganja, pa tudi brat neznani pokojno spi in sanja.

O veliki slovenski rudarski koloniji

Širši slovenski javnosti je malo znano, da je bila pred leti v Vrtniku najmočnejša slovenska rudarska kolonija na jugu Jugoslavije. Svoje dni je tu okoli 700 slovenskih rudarjev pod zemljo služilo svoj vsakdanji kruh. To je bilo v časih dobre gospodarske konjunktore, v časih, ko se rudarji niso marali tako pogosto seliti iz enega rudnika na drugega in iskati skoraj vsak mesec nove zaposlitve. Danes je ondi drugače. Večina slovenskih rudarjev, predvsem koparjev, je morala vsled pomanjkanja dela oditi iz Vrtnika in si poiskati zaposlitve po bosanskih in srbskih rudnikih.

Vrtnik se omenja že zelo zgodaj. Leži ob podnožju gozdnate Fruške gore, ki so jo poznali že stari Rimljani. Iz Sirmiuma, današnje Sremske Mitrovice, je vodila čez Fruško goro cesta do Donave. Fruška gora sama spominja na naše mehko zasanjano hribovje po Dolenjski in Štajerski, je izredno lepa izletna točka predvsem za Novosadčane in Belgrajčane. Poleti radi lepih izprehodov po senčnatih gajih, pozimi pa radi primernih predelov za smučanje. Radi lepih in primernih krajev je Fruška gora kar posajena s pravoslavniimi samostani, od katerih je najbolj znan samostan Ravanica v Vrtniku. Ti samostani imajo skoraj vsi lepe knjižnice in so že od nekaj stali kulturno precej visoko. Predvsem radi bližine Novoga Sada, ki je bil, kakor znano, pred zedinjenjem pravo kulturno žarišče srbske kulture, srbske Atene, kakor so ga navadno ponosno nazivali.

Samostan Ravanica je znan tudi radi tega, ker v njem hranijo truplo nesrečno umrlega carja Lazarja in njegovo tuniko, ki jo je baje nosil ob usmrstitvi.

Ljudstvo se večinoma peča z vinogradništvom. Že zelo zgodaj je pa pričelo izkoriščati tudi rudno bogastvo teh krajev. To seveda na najenostavnejše načine in brez večjih naprav. To so bili začetki sedanjega rudnika, ki je bil do 1880 leta samostanski. To so bili prvi začetki sedanjega rudnika, ki ga je bil pozneje kupil zagrebški trgovec Gustav vitez Pongratz. Ta je rudnik izkoristil do leta 1907, ko ga je od njega kupila država.

Rudnik se je od leta do leta lepo razvijal ter je bila od njega izpeljana tudi 20 km dolga železniška proga od Rume. Vitez Pongratz je prvi poklical v svoj rudnik slovenske rudarje, ki so bili radi strokovne izvežbanosti že tedaj na dobrem glasu. Prišlo jih je precej. Tudi z družinami. Uprava rudnika jim je zgradila še precej udobna stanovanja. Dober zaslužek pa tudi ostali življenjski pogoji so sčasoma

(Dalje na 3 strani)

K. S. K. JEDNOTA

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila, 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1896.

GLAVNI URAD: 351-353 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.
Telefon v glavnem uradu: Joliet 5448; stanovanja glavnega tajnika 9448.
Od ustanovitve do 30. aprila, 1944 znaša skupna tiskalčna podpora \$9,149,346.
Solventnost 123.43%.

Častni predsednik: FRANK OPEKA, North Chicago, Ill.

GLAVNI ODBORNIKI

Glavni predsednik: JOHN GERM, 517 East "C" St., Pueblo, Colo.
Prvi podpredsednik: JOHN ZEPHAN, 2723 W. 15th St., Chicago, Ill.
Drugi podpredsednik: MATH PAVLAKOVICH, 4715 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
Tretji podpredsednik: JOSEPH LERSAN, 198-22nd St., N. W., Barabertown, O.
Četrty podpredsednik: MIKE CERKOVNIK, P. O. Box 267, Ely, Minn.
Peta podpredsednik: JOHANA MOHAR, 1138 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.
Šesti podpredsednik: GEORGE PAVLAKOVICH, 4863 Penn St., Denver, Colo.
Glavni tajnik: JOSIP ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomočni tajnik: LOUIS ZELAZNIKAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Glavni blagajnik: MATT F. SLAMA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: REV. MATH BUTALA, 416 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Vrhovni zdravnik: DR. JOE E. URSICH, 1901 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.

NADZORNI ODBOR

Predsednik: GEORGE J. BRINCE, 512 Adams Ave., Eveleth, Minn.
Prva nadzornica: MARY E. POLUTNICK, 1711 E. 30th St., Lorain, O.
Drugi nadzornik: FRANK LOKAR, 1832 Hawthorne St., Pittsburgh, Pa.
Tretji nadzornik: JOHN PEZDIRTZ, 14904 Pepper Ave., Cleveland, O.
Četrty nadzornica: MARY HOCHERVA, 2121 Miller Ave., Cleveland, O.

PINATONSKI ODBOR

Predsednik: JOHN GERM, 517 East "C" St., Pueblo, Colo.
Tajnik: JOSIP ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Prvi odbornik: FRANK J. GOSPODARICH, 300 Ruby St., Joliet, Ill.
Drugi odbornik: MARTIN SHUKLE, 811 Avenue "A", Eveleth, Minn.
Tretji odbornik: RUDOLPH G. RUDMAN, 400 Burlington Rd., Wilkesburg, Pa.
Četrty odbornik: GEORGE J. BRINCE, 512 Adams Ave., Eveleth, Minn.

POROTNI ODBOR

Predsednik: JOHN DECHMAN, 1102 Jancey St., Pittsburgh, Pa.
Prva porotnica: MARY KOSMERL, 117-5th St., S. W., Chisholm, Minn.
Drugi porotnik: JOSEPH RUSS, 1101 E. 8th St., Pueblo, Colo.
Tretji porotnik: JOHN OBLAK, 215 W. Walker St., Milwaukee, Wis.
Četrty porotnik: JOHN TERSELIJK, 1947 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.
Peti porotnik: JOHN BEVCEK, Alexander Ave., Strabane, Pa.
Šesti porotnik: LUKA MATANICH, 2534 E. 109th St., South Chicago, Ill.

UREDNIK IN UPRAVNIK GLASILA

IVAN ZUPAN, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

VOJDA ATLETIČKE

JOSEPH ZORO, 1045 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill.

NACELNICA MLADINSKE IN ŽENSKES AKTIVNOSTI

JEAN M. TEZAK, 487 Indiana St., Joliet, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve, tilkače se Jednote, naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIPA ZALARJA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.; dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročilnice pa na GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

NAGRADE

NAŠE ZLATOJUBILEJNE KAMPANJE

TRAJAJOČE OD 1. MARCA DO 30. JUNIJA, 1944

KVOTA ZA DOSEGO ZMAGE

Vsak naš član in članica lahko nastopi kot tekmovalce v tej kampanji. Za doseg zmage je treba pridobiti najmanj \$10,000 nove zavarovalnice za odrasli in mladinski oddelke društva "AA" in "FF", in \$15,000 nove zavarovalnice mladinskega oddelka društva "AA" in "BB".

NAGRADE V GOTOVINI ZA ODRASLI ODELEK

Za \$ 250.00 zavarovalnice.....	\$ 1.00
Za 500.00 zavarovalnice.....	2.00
Za 1,000.00 zavarovalnice.....	4.00
Za 1,500.00 zavarovalnice.....	6.00
Za 2,000.00 zavarovalnice.....	8.00
Za 3,000.00 zavarovalnice.....	12.00
Za 4,000.00 zavarovalnice.....	16.00
Za 5,000.00 zavarovalnice.....	20.00

NAGRADE ZA MLADINSKI ODELEK

Za vsakega novega člana ali članice, ki se zavaruje v društvo "AA" ali "BB", se bo plačalo \$1 nagrade. Za vsakega novega člana ali članice, ki se zavaruje v društvo "CC" (20-letna zavarovalnica), se bo plačalo sledeče nagrade:

Za \$ 250.00 zavarovalnice.....	\$2.00
Za 500.00 zavarovalnice.....	3.00
Za 1,000.00 zavarovalnice.....	4.00

PODELITEV ZLATE NAGRADE

Vsi tisti člani in članice, ki bodo v času te kampanje dosegli predpisano vsoto nove zavarovalnice za odrasli in mladinski oddelke, bodo upravičeni do zlatega Jednotnega znaka, v spomin slavnega jubileja KSKJ. Vsak tak znak bo primeren vremen in izkaz zmagovalca ali zmagovalke v tej kampanji. — Te vrste znaki bodo na razpolago samo zmagovalcem in zmagovalkam te kampanje.

DIAMANTNA NAGRADE

Do posebnega zlatega Jednotnega znaka s diamantom bo upravičen tisti član, ki bo v času kampanje pridobil največjo vsoto nove zavarovalnice.

Enake upravičenja do posebnega Jednotnega znaka s diamantom bo tista članica, ki bo v času kampanje pridobila največjo vsoto nove zavarovalnice.

POSEBNE NAGRADE

Člani in članice, ki bodo dosegli predpisano kvoto nove zavarovalnice in kampanji doletenemu času, bodo častni gostje prihodnjega zborovanja glavnega odbora, ki se bo vršilo meseca julija, 1944 v glavnem uradu KSKJ v Jolietu, Ill.

Kot častnim gostom glavnega odbora se jim bo plačalo potne stroške v Joliet in domov. Preskrbelo se bo, da jim bo dana vsa udobnost za časa tridnevnega bivanja v Jolietu.

V slučaju, da bi tozadevni stroški znašali manj kot \$100, potem bo dobili dotični zmagovalec ali zmagovalka razliko v gotovini.

UPRAVIČENOST DO NAGRAD

Samo za dobrostoječe člane in članice ob zaključku te kampanje se bo določene nagrade smatrale za upravičene. Samo člani, nad 14 let star, bodo upravičeni do vojnice na izlet v Joliet. Do nagrade v gotovini in znaku bodo pa upravičeni vsi člani mladinskega oddelka, ne glede na starost.

RUDARSKA KOLONIJA

(Nadaljevanje s 4 strani)

privabili v Vrdnik vedno več slovenskih rudarjev tako, da je poleg stare delavske kolonije nastala še nova. Vsega skupaj je bilo tu zaposlenih do 700 slovenskih rudarjev.

Zivljenje teh ljudi je bilo pač tako, kakršno je navadno življenje slovenskega rudarja. Naporno, toda tedaj dobro plačano. Delavstvo tedaj se ni poznalo novih "praznikov", delavnikov brez dela in zasluzka. Naš rudar je kljub svoji navidezni robotosti prinesel s seboj našo domačo pesem, ki jo je ob nedeljah in praznikih spremljala tudi harmonika.

Danes takih dni v Vrdniku ni več. Z zmanjšano produkcijo so se zniževale mezde, zatem so pa prišle na vrsto še redukcije. Temu zlu se je leta 1931 pridružila še nova, hujša nesreča. Tega leta je namreč v enega od treh rogov vrla voda in ga zalila. Silni napori rudarjev, da bi vodo izčrpali z močnimi sesalkami, so bili brezuspešni. Posledico te katastrofe je delavstvo takoj množično občutilo. Okoli 500 rudarjev je moralo radi zmanjšane obrata zapustiti rudnik in si iskati dela drugam. Večinoma so se razkropili po Bosni in Srbiji, le neznatno število se jih je vrnilo domov.

SVOJI K SVOJIM! — DRŽITE SE VEDNO TEGA GESLA!

NOVI GROBOVI V CLEVELANDU

John Verhovec

Dne 18. maja zjut. je umrl v Cleveland State bolnišnici rojak John Verhovec, po domače Kováčov Johan, star 65 let. Prej je stanoval pri sestri na 14928 Sylvia Ave. Doma je bil iz vasi Zaklanc, fara Horjul, odkoder je prišel v Ameriko pred 41 leti. Tukaj zapuša hčer Ano poroč. Turšič, sina Johna, sestro Jenine Gospodarich in brata Antona. V stari domovini pa zapuša tri brate: Stefana, Mihaela in Franka.

Anton Krall

Po dolgi bolezni je umrl rojak Anton Krall, po domače Kraljev Tone, star 78 let. Doma je bil iz Marinje vasi, fara Krka, odkoder je prišel sem pred 45 leti. Bil je član društva Najsv. Imena fare sv. Lovrenca. Tukaj zapuša žalujoče hčere: Angelo Arko, ki vodi znano cvetličarno, Veroniko Skufca, Mary Gliha, ki vodi Katy's Kozy Korner Cafe, in Ano Zaletel, sinova Anton in Frank, pastorko Julijo Turk, 18 vnukov, sestro Josephine Strohen, v stari domovini pa eno sestro in enega brata.

Agnes Zaletel

Po kratki bolezni je umrla Agnes Zaletel, stanujoča na 9627 Union Ave. roj. Sorce in stara 74 let. Doma je bila iz Kamnika pri Ljubljani, odkoder je prišla sem pred 40 leti. Soprog Ignac ji je umrl pred 10 leti. Bila je članica društva Sv. Reš. Telesa fare sv. Lovrenca. Tukaj zapuša žalujoča sinova Ignatija in Frank, hčer Mary, poroč. Dolinar in vnuke.

Helen Martinich

Dne 20. maja je umrla v bolnišnici ubožnih sester Helen Martinich, stara 84 let. Bila je več let vdova. Zapuša sina Michaela, vnuke in pravnuke.

Privatne, bratske in družabne organizacije morejo premožnje svoje organizacije investirati v Obrambne bonde in znanke (Defense Bonds and Stamps), serije F in G.

Japonska ofenziva na defenzivi

Japonci so do sedaj, vključivši ta mesec, zgubili že 2,000,000 ton nujno potrebnih pošiljatev, za kar gre zahvala ameriškim podmornicam, bojnim ladjam in letalom. Japonci so pričeli novo ofenzivo v Centralni Kitajski. Kje in kako se vrši ta ofenziva, ki je v resnici na defenzivi, nam kaže gornji zemljevid. Japonci imajo v rokah 775 milj železniške proge Peiping-Hankow razven 160 milj Chengchow-Hankow, katero še drže Kitajci. Če bi se Japoncem posrečilo zavzeti še ta del, potem bi isto lahko napravili tudi na jugu in zavzeli Hankow-Canton železnico, kar bi dalo sovražniku nadaljnih 1522 milj dovodne proge, ki bi vezala iz japonskega morja kraje prav v južno-kitajskem morju. Spodnja slika pa nam kaže kitajske borce, ki ročno vlečejo 75 mm top ameriškega izdelka v pozicije za boj proti Japoncem.

Iz Slovenije

Kamnik. Med Kamnikom in Stranjami so četniki zajeli nemško četo in jo pobili.

V Medvodah so bile sklicane ženske k posebnem tečaju za voditeljice celic in blokov. Prišle so ženske iz St. Vida, iz Smartna, iz Smlednika in iz Medvod. Govorila je okrožna ženska voditeljica Ebbenu.

V Smartnem pri Litji je bil v juniju zaključen nemški tečaj za odrasle. Zaključni večer se je pričel z igranjem na harmoniko. Nato pa je otroška skupina zapela pesem "O Glockle von Heimattal."

Nemški begunci preplavljajo Maribor

Po nepretrgani zavezniški letalski ofenzivi nad Nemčijo beže Nemci na vse strani in posebno močan naval je proti jugu. V Maribor prihaja dnevno po nekaj vlakov z nemškimi begunci, ki jih spravljajo v mesto in po deželi. V nekaterih okrajih skro ni slovenske družine, ki ne bi bila primorana vzeti pod streho po nekaj nemških beguncem. Obnašanje teh pritepencev je nad vse surovo in gospodovalno. Graška "Tagespost" se pritožuje nad slovensko negostoljubnostjo in pravi, da bi morale nemške oblasti vse Slovence iz Štajerske pognat v Ljubljansko pokrajino, da bi se na ta način našel prostor za rajhovec.

V Reki so neznanzi ubili šefa nemške delavne službe Hansa Hobel-a. Pri spopadu je bilo pobitih tudi nekaj fašistovskih kolovodij. Nemci so nato skupno s fašisti vprizorili pokolje po mestu in okolici. Pozapri so neke sto Jugoslovanov. Na Reki in na Sušaku je bilo proglašeno obsedno stanje.

V dolini češenj pod Gorjanci

Brusnice-dolina češenj pod Gorjanci

Od Trdinovega vrha (Sv. Jere) do Krke se razprostira brusniška dolina, dolina češenj, znana po svojih izbornih brusniških hrustavkah. V tej lepi kotlini kraljuje prostorna župna cerkev sv. Križa, ki hrani razne znamenitosti: tri krasne slike Mateja Langusa, eno Groharjevo (sv. Družina), dva močna kamenita stebra pod korom, ki ju je privleklo 40 parov volov, nam pričata o velikih verski gorečnosti naših prednikov, ki so si pomagali, da se je zgradil ta lepi božji hram.

V bližnjem Žerjavinu hrani posestnik Ambrožič kip sv. Jere in angelčka, ki ju je v narbrtnem košu prinesel njegov prednik, ki je bil silno močan človek, iz Gorjancev, in ju tako rešil propadanja. Ambrožič je imel za ta kipa že številne ponudbe, pa ju ne da za noben denar. Ob Krki se dviguje ponosni grad Struga, ki je daleč naokoli znan po svojih ljubeznivih lastnikih.

Krasen je pogled na to dolino, kadar češnje cveto, hrib in dol se ti zdi kakor s snegom posut, kakor en sam vrt. In kadar češnje zorijo! Hej, prijatelj, pridi tedaj tu doli v vas, pa ti bodo postregli naši pridni, gostoljubni gospodarji s tem božjim darom. Naši zanamci bodo imeli še precej tega sadu, ker cepi in precepilja vse, staro in mlado; že sedaj pridne roke režejo cepiče, da jih bodo shranili do pozne pomladi. So pa tudi češnje prvi in edini dohodek te doline. Izkupiček gre za davke, zavarovalnico in za kruh, ki je tu grenak, pa še kako.

Že več let zaporedoma trpijo ti kraji pod Gorjanci zaradi raznih ujm: toča, suša, povodnji in pozebe jemljejo našemu kmetiču ves up. Ljudstvo se je v teku med ljudskim štetjem pomnožilo od 1,800 na 2,200 oseb, to je prirastek, ki je zelo redek. To znači, da živi tu narod, ki je še klen; siromaki so, pripada nad 50% prebivalstva delavskim družinam, pa vendar se ne branijo otrok in raje trpijo pomanjkanje, kakor pa da bi se dali zapeljati od "modernih" nazorov.

Oblast nas pozna in ve, da so tu večinoma siromaki in skuša pomoči. Kako drugače bi bilo tu, če bi imeli kako industrijo, če bi se izpeljala elektrifikacija in nastala kaka tovarna, tako pa so naši ljudje odvisni le od priložnostnega bornega zaslužka.

Lepo je tu na zunaj, toda prijatelj, pridi in poglej v podgorjsko Gabrje, videl boš obrabe, ki se ti bodo v srce zasmilili. Stopi v naše kočje, ki so polne otrok, poglej na peč, kjer se gnete vsa družina, skratka revščina, kamor se ozreš.

Prosimo oblast, da še v naprej in v izdatnejši meri pomaga našim ljudem ne z miloščinami, ampak z javnimi deli, ker niso naši ljudje zakrivilni ničesar drugega kakor to, da imajo čut za družinsko življenje, češar je gotovo vesela tudi država. Poudarimo: siromaki so tu, a poštenjaki, ki popolnoma zaupajo svojim slovenskim voditeljem in so jim hvaležni za vso naklonjeno podporo. Pomagajte jim brisati kaplje, ki padajo na naš prelepi češnjevi cvet.—Oh, kako bi radi zapeli: "Tudi na Dolenskem je fletno..."

usodo iz kart, plešejo po sejmšičih, zbujačo čuda pri ljudstvu z dresiranimi psi in medvedu, vedno brez dovoljenja in zato vedno v sovraštvu s policijo in žandarji. Pogosto se jih rada prime zelenjava po polju in vrtu, radi goljufajo pri kartah, redko pa najdeš med njimi velike zločince. Posvetijo se tudi kakemu rokodelstvu, a le takemu, ki ga lahko med potjo opravijo, kot krpanje loncev, brušenje nožev, nikdar pa niso stalni, tudi pri delu ne. Najljubša jim je pač godba, zato vedno igrajo, strastno ljubijo gosli, ogrske čardaše, ljubavne napeve...

Ali jih res ne more ukrotiti moderna država s svojim številnim aparatom, policijo, šolami in zavodi? Ali je proti tem zagonetnim nomadom res edino učinkovito sredstvo palica?

Narava je pač narava. Ze v prejšnjem stoletju so izdali v raznih državah posebne zakone, ki naj bi uredili življenje ciganov. Podili so jih iz vasi, jemali jim vozove, jim dali zemljo, da bi jo obdelovali in se tam ustalili, jih učili obrti, pa vse brez uspeha. Cigan je ostal cigan.

DOBROSRCNA PREDICA

Jezus in sv. Peter sta nevidna in neslišna potovala po svetu in opazovala, kaj delajo ljudje.

Nekega dne sta priromala v majhno vas. Na koncu vasi je stala revna kočja. Na pragu je sedela mlada mati, ki je marljivo predla. Vmes pa je z žalostnim glasom pela uspavanko otroku, ki je ležal v zibki zraven nje.

V trenutku, ko je otrok hotel zaspati, je izza ogla pristorkljaj ključne stave. Dve veliki posodi mleka je nosil na hrbtu. Ko je počasi pristorkljaj do mlade matere, ji je potožil:

"Star sem in slaboten, komaj se premikam noge. Ne morem dalje, Bog se me usmili!"

Zena ni odgovorila besedice. Odložila je kodeljo, ki jo je bila pravkar začela presti, in si naprtla obe posodi z mlekom na rame.

"Pojdiva!" je rekla starcu. In sta odšla.

Otrok v zibki je odprl oči in ko je videl, da matere ni, je milo zajokal.

Sv. Peter se je razsrdil: "Nesammetna žena! Zaradi enega samega človeka, ki zaide semkaj, ti župusti hišo, otroka in delo. Ženske so res nerazumna bitja."

Jezus pa se je zadovoljno nasmehnil in rekel: "Sirota je pomagala človeku, ki je še bolj reven od nje—moj blagoslov zasluži!"

To rekoč je sedel h kolovratu in začela presti. Vmes je z zvonkim glasom zapel isto uspavanko, ki jo je bila prej pela mlada mati. Otrok je kmalu sladko zaspal.

Čez nekaj časa je mlada mati vsa zasopla in zaskrbljena prihitela iz gozda. Jezus in Sv. Peter sta izginila.

Lahko si mislite, kako presenečena je bila žena, ko je našla kodeljo lepo spredeno do kraja in je videla, kako se otrok v sanjah blaženo smehlja. Dolgo je premišljevala in se čudila — a nikoli ni izvedela, kdo je bil neznanec, ki je tako poplačal njeno dobro delo.

AHASVER Z VIOLINO

V zeleni ciganski voz, majhnemu vagonu podoben, je vprežen mršav konj. Dolgolasni mož z bodljikasto brado ga priganja v nerazumljivem jeziku. Na vratih se suši perilo, v vozu se med blazinami in cunjami drenja lep črnolasih otrok.

To je stalna, nespremenljiva slika, na katero večkrat nariletimo. Tako jo opisuje stari kmet, če pripoveduje o svoji mladosti in o lovu na cigane, ker so mu izpred oči ukradli kokoši. Tako potujejo od žeganja do žeganja, od sejma do sejma, po deželi in trgih, v predmetjih in velemestih. Romali so in še romajo, žive in postopajo ti ljudje, ki so še zadnje zatočišče romantike v zmašitiranem brezdomevinskem svetu, žalostni vitezi velikih cest, sinovi Ahasverovi, "večni Judje"... Kdo so in odkod so prišli?

Najzanimivejše in najskrivnostnejše je, da na to vprašanje ni mogla dati odgovora moderna znanost s svojo zgodovino, naukom o narodih in plemenih, primerjajočim jezikoslovjem itd. Koliko znanstvenikov se je pečalo s "ciganskim vprašanjem," toliko domnev imamo; vsaka je lahko pravilna; za nobeno ni mogoče reči, da je pravilna.

Pravijo, da izhajajo iz Madžarske iz Karpatov, njihov jezik ima madžarske primese... Drugi zopet trde, da izhajajo iz globin Srednje Azije, domovine večine narodov in ljudstev. Iz njihove pasme lahko sklepamo na tatarsko pokoljenje. Tretji zopet pravijo, da jim je španija prvotna domovina. Španija, da je z najstarejšimi domačini Baski, ki prebivajo na obronkih Pirenejev, dokaz za to, ker je v teh videti sledi preminulih narodov. Drugi pravijo zopet, da moramo iti na Kavkaz, da, celo tja do Tibeta, če hočemo najti prvo domovino ciganov. Uganka torej ostane...

Cigane brez izjeme označujejo lastnosti, ki pri nobenem drugem narodu na svetu ne pridejo tako do izraza. To so: nagnjenost k nomadskemu življenju, sovraštvu do vsake določene življenjske oblike in stalnosti, naravnost strastno smovanje in oddaljenost od nečiglanov, zlasti pa njihov naciin ljubezni in neskončno veselje do glasbe.

Tako živeč romajo po vsej Evropi, igrajo, napovedujejo

SEŽITE V ŽEP IN PREŠTEJTE DENAR!

Washington.—Zakladniški departament je dne 30. aprila t. l. \$21,547,485,337 (nad 21½ milijard) gotovega denarja v cirkulaciji, kar znaša povprečno \$156.42 na vsako osebo v naših Združenih državah. Lansko leto je znašala to vsota na posameznika \$122.29, oktobra 31. leta 1920 pa samo \$53.21.

AGITIRAJTE ZA MLADINSKI ODELEK!

ZUPAN ŽAGAR

Povest iz prve svetovne vojne

Spisal Slavko Slavac

Žagar je stal mirno pred možmi, ki so si podali roke in tako pregradili cesto. Množica se je naglo bližala. Po številu je Žagar sodil, da jih je morda nekaj več nego polovica vseh, ki so se že vrnili.

Iz gruče so se trgali sirovi klici:

"Nazaj, nazaj.—Odkoder je prišel, tja naj gre!—S tistimi drži, ki so nam vse pobrali.—Pahnite ga nazaj! S tatovi nas je zmerjal.—Presit je, predobro se mu godi—naj se pobe- re!"

Hrumenje je naraščalo. Množica se je privallala do mož s sklenjenimi rokami, pretrgala njih vrsto in potiskala Žagarja nazaj.

"Vaščani," je zaklical Žagar, ki ga je ljudski val izpodnjahal ter se huje in huje zaganjal vanj. Med umikanjem je govoril v ljudi: "Ne bodite nespametni! Vojne je konec. Pri nas je ni več. Rešimo, kar se rešiti da. Gosposka bo vse popisala. Ne jemljimo, kar ni naše! Saj nismo divjaki."

"Proč! Proč! Molčii!" je donelo iz gruče.

Nekdo mu je iztrgal kovčeg. Odnekod se je iztegnil kol ter ga sunil v ramo. Besnost preganjalcev je prekipevala. Žagarja je spreletel podoben občutek kakor ob izpraznevanju, občutek, da se naraščajočemu zlu ne more ustavljati. Njegov glas je tonil v kričanju.

Obrnil se je s hrbotom proti drhali, da ga je nahrbtnik nekoliko ščitil, in pospešil korake. Na uho so mu udarjale kle- tve in psovke. Kakšna pest ali palica po njegovem nahrbtniku. Pritegnil je oba jermena ter se sključil vase, kakor bi iskal zavetja pred ploho s točo.

Pri jarkih z vodo je bilo treba skakati čez luže. Tam se je tolpa ustavila in ni več pritiskala za njim.

"Tožit nas pojdi! Bomo videli, kaj dobiš," je vpil Brdač za njim.

Takega sprejema bi si Žagar ne bil nikdar obetal. Vedel je, da divji glasovi, ki ga zmerjajo sem čez jarke, niso njegova občina, vendar pa ga je presenečalo, da je moglo vojno zlo toliko njegovih okužiti. Smilili so se mu bolj nego tisti, ki se še niso vrnili. Upal je, da se po večini ne zavedajo svoje krivice in jih je načevalo par brezvestnih lakomnikov, ki so prvi pridrli domov, da bi čim več nagrabili.

Vedel je, da bi se lahko prav po ceni maščeval in se vrnil še tisto noč z oboroženo četo v uporno vas. Ta misel mu je sama od sebe zablislila za trenutek, a zavrgel jo je takoj.

"Sam naj kličem orožje nad te ubožce, ki so se ga komaj rešili?" se je zgrozil. "Potrpi- mo—jutri bo morda bolje."

Zdaj je hodil lažje proti mestu nego malo prej proti vasi. Kovčeg ga ni več vlekel k tlom in poslednji prizor mu je ugrabil tudi vsu utrujenost.

V mestu je prenočil v preprosti gostilni. Drugo jutro je gosposki razložil, da ga vaščani ne marajo, in pripomnil, da se jim noče vsiljevati. Sinočni dogodek je opisal v mnogo milejših, nedolžnejših barvah.

"Ljudje so podivjali. Tudi od drugod dobivamo podobne vesti," je kimal gladi, cvetoči gospod v naslonjaču. "Jaz bi šel sam in si to reč ogledal, če bi ne bilo tukaj toliko posla. Tudi v mestu imamo prepire radi tega. Včeraj sta se dva delavca na ulici stepala, ker je eden prinesel stensko uro iz nekih jarkov in je drugi trdil, da je njegova. Ljudi nimamo, da bi vse razneseno pohištvo pobrali, spravili v skladišča in delili vsakemu, kar je njegovega. Vrnite se popoldne. Do tega je kaj odredimo."

Popoldne so poslali Žagarjem dva gospoda in enega orožnika. Vas je bila kakor izumrla. Spotoma je eden izmed gos- podov stopal v kolibe in pod- rtilje in povsod oznanjal, naj se ljudje zberu pred cerkvijo.

Vsi, ki niso bili na polju ali pod skalami, so prišli. Večino je prignala radovednost. Rogo- viležev prejšnjega večera je bilo malo med njimi. V prvi vrsti je izivalno stal Brdač in gledal Žagarja skoro zaničljivo, češ: "Le ukaži, naj me za- pro — boš že videl."

Žagar se je razgovarjal z gos- podoma. Eden izmed teh je stopil na tretjo stopnico vzvi- šenega prostora pred cerkvijo in rekel množici:

"Za nas je vojna hvala Bo- gu končana. Bodite dobri, po- magajte drug drugemu, spo- štujte se med seboj, spoštujte tujo lastnino in gosposko, ki vam bo rada pomagala. Mnogo ste trpeli. Ta vas zasluži bolj- šo usodo. Pomoč bo prišla. Ne ovirajte obnove. Včerajšnji ne- redi se ne smejo ponavljati. Županski razglasi se morajo izvajati. Nepokorščina bi le sama sebe kaznovala, bi le vam samim škodila. Združimo svoje moči, da bo vsem bolje."

Ljudje so kimali.

"Vse blago in pohištvo po vo- jaških barakah se popiše in za- beleži. Kar kdo ima, naj pazi, da se ne pokvari, dokler ne do- ženemo lastnika. Novega blaga ni treba odvažati. Bilo bi prazno delo. Vse bo treba vr- niti."

"Mi nismo naredili vojne. Kdo nam plača, kar smo izgu- bili?" je drzno vprašal Brdač.

"Škoda se bo vsa povrnila. Sam si človek ne sme delati pravice," je odvrnil gospod. "Če ne bo mogoče zlepa, bo tre- ba začeti zgrda. Pravica je pra- va."

Nato sta se gospoda še nekaj časa pogovarjala z Žagarjem.

Brdač, ki je pričakoval, da bo zasliševanje, preiskava, za- piranje in zapisovanje, se je presenečen, skoro poparjen izgubil med ljudmi. Množica se je počasi razšla.

Videč, da se vaščani čisto mirno vračajo v svoje brloge in po svojih poslih, je bil Žagar vesel, da snoči ni poslušal trenutnega nasveta izkušnjavca, ki mu je šepetal, naj da upor- nike poloviti in zapreti. Škoda bi bil ovsakega posebej, Brdača, Zablatnika, Brenčiča in vseh drugih za vsako uro, ki bi jo prebili v ječi. Vojna jim je zameglila jasno sodbo o mo- jem in tvojem, vendar njih mi- šice in kite so še trdne, njih pleča so še močna, da tudi oni lahko pomagajo graditi vas.

Kapljeva so se vračali be- gunci, zdaj posamez, zdaj v družinah. Skoro vsaka družina je bila okrnjena. Mnogo starčkov in otrok je zgnilo Bog ve kje od pomanjkanja in drugih nadlog. Fantje in mož- je so bili še skoro vsi pod orož- jem, le kak pohabljenec ali bol- nik je prikrevsal domov. Ven- dar prebivalstva je bilo od dne do dne več in peščica lakomni- kov je polagoma ginila v njem.

Gosposka je poslala župan- stvu sedem vojnih ujetnikov z dvema stražnikoma, naj pom- gajo staviti nove barake in čis- titi polje izstrelkov in žic. Razdelili so jih v dva oddelka in določili večjega, ki je štel štiri severnjake, za čiščenje po- lja, manjšega, obstoječega iz dveh Balkancev in enega Na- politanca, pa za delo v vasi in pod skalami.

Tiste dni se je vrnil krčmar

Stefan. Vojške kličče so ga ipustile, ker je prekorščil čr- novojniška leta. V nekaj dneh je na njegovih ruševinah vsta- la koliba in Stefan je obesil ve- ro nad vrata. Pivci so prihajali in pili večinoma stoje; stolic in stolov še ni bilo zadosti.

"Manjka, manjka še to in ono," se je smehljaj Stefan in nalival g o s t o m. "Kdor išče, najde. Nekaj smo že našli, ne- kaj še bomo."

Iz pivniških pogovorov je do- gnal, da je v Brdačevi kolibi ne- kaj gostilniškega pohištva. Ne- kega večera vzame klobuk in jo mahne k Brdaču.

"Dober večer," pozdravi in strelja z očmi po kolibi.

"O, ti?" odzdravi Brdač.

"Kako, kako?"

"Tako, tako," skomizga Ste- fan. "Gledam, kako si si ure- dil."

"Za silo, za silo—kakor vsi. Sedi."

"Na svojih stolicah bom se- del rajši doma."

Stefan prime prvo stolicu in si jo v rokah ogleduje od vseh strani, zgoraj in spodaj.

"Prav take so bile moje," re- če nato.

"Take — pa ne te," zamrma Brdač.

"Ne rečem, da niso bile prav- te," podvomi Stefan. Prime še eno, obrne jo narobe in pokaže zarezano znamenje spodaj:

"Za to prisežem, da je moja. Te štiri so moje."

Zloži jih drugo na drugo in jih dvigne, da odide z njimi.

"Ne pustim. Kaj si izmišlju- ješ?" zarenči Brdač.

"Moje so," vztraja oni.

"Na, če so tvoje!" Brdač pri- me eno in zamahne.

Stefan se umakne in obstane.

"Ne, Janez, ne!" miri žena Brdača in se z otroki stiska v kot.

Zdaj popade tudi Stefan svo- jo stolicu.

"Ti boš mene?" zavpije in za- mahne. "S pohištvom, ki si mi ga pokradel?"

Moža se spoprime. Stolicu hreščejo in se lomijo v zraku. Koliba se trese in bobni. Žena in otroci vreščijo in se rinejo k izhodu. Krčmarju se pociči topla kri čez lice.

"Na, na!" kriči. Zgrabi dalj- ši, gorjačasti ocepki pri ognji- šču in udriha z njim, kakor ob- seden, dokler se Brdač ne zgru- di. Naloži si stolicu in jih od- nese.

Vso noč je Brdačka močila moža. Drugo jutro je šla k žu- panu in ovadila krčmarja. Ža- gar je odšel nemudoma z njo.

"Tako ga je? Radi par sto- lic?" se je prepadel ob hrope- čem Brdaču. Ranjenca je dal odpeljati v mesto, ranilca je izročil pravici.

"Zdaj se mi bodo še sami po- bijali, kolikor jih ni vojna po- brala," je tožil tajniku.

(Dalje prihodnjič.)

KOLENDAR V NARAVI

Vsako pretečeno leto pome- ni košček pridobljenega živ- ljenja. Večno snujoča nara- va polaga pred človeštvo silko rasti in zorenja v posebni pis- avi, ki je najbolj razločno vid- na na prežganih deblih: v let- nih krogih ali "letnicah." Pri- vi kos lesa, ki ga vzamemo v roko, je pisan, na katerem je zaznamovana pretekla doba, pa ne samo to. Pravi prijatelj narave more iz teh letnic tudi razbrati, kakšna so bila pre- tekla leta, dobra, bogata ali skopa. Debla, ki ležijo pred žagami, ali na kolodvorih, ča- kajo na prevoz in nam kažejo svoje tope, ravne obraze z jas- nimi obroči okrog stržena v središču — je v teh deblih kro- nika narave za desetletja in stoletja nazaj.

Drevesa, zlasti iglavci, ima- jo posebno svojstvo, da si zna- jo svojo leseno snov pomnoži- ti in ohraniti. Nekemu okrog- lemu jedru v središču je dana neke vrste večna mladost. To je vrsta samih živih kroglic, ki se živahno razmnožujejo in neprestano nastavljajo okrog sebe nove obroče. To dogaja- nje pa nastopi samo takrat, ko zapihajo pomladanski vetrovi in jim velika vlaga da mužev- nost in sokove. Tedaj tvorijo velike in prožne celice, ki so z rastjo vedno bolj okrogle, ker od vseh strani druga na drugo pritiskajo. V aprilu in maju se pričinja ta sveža rast lesa, pa tudi v poletju povsem še ne preneha. Le celice so v po- letju vedno manjše. Njihovo tkivo je gostejše, ker drevesa v poletni suši nimajo več toli- ko sokov. V poznem poletju se to notranje debelenje de- bel popolnoma ustavi. Nasled- nje leto pa se s pomladjo znova začne in zbere nov krog.

To je vsa skrivnost letnih ob- ročev ali letnic, ki jih vidimo na koncih prežganih debel. Iz teh letnic moremo razbrati vso preteklost, ki jo je bilo drevo deležno. Če ima drevo 99 letnic, je torej rastle 100 pomladi. Najstarejši hrasti, ki so jih podrlji v Angliji, so imeli po 20.000 letnic, rastle so torej že za časa Rimljanov. Če je na kakem deblu sedmi krog pred zadnjim izredno širok, je to dokaz, da je bilo pred sed- mimi leti vreme izredno ugod- no za rast. Prav tako moremo spoznati, kdaj je bila suša, kdaj je bil izredno hud mraz, če so letnice razpokane (kar pa je mogoče opaziti samo na zunanjih krogih, ker razpok- line sila rasti kmalu zaceli in preraste).

Pa ta lastnost ni lastna samo drevesom. Tudi druga živa bitja označujejo na sebi živ- ljenjske dobe. Pa ne po našem koledarju, ker imamo k večjemu mi njihovega, oziro- ma vse živo stvarstvo skupne- ga: vrsto pomladi, ki kličejo

življenje, in zim, ki življenje ustavljajo. Če školjko natan- čneje pogledaš, ima tudi na zunanji strani svoje lupine let- ne kroge, letnice. Vsako leto položi k prejšnjim živim ap- penca novega, in tako ji zraste lepo zidana in pisana hišica, ki je njen najzanesljivejši rojstni list. Ribe vrsto pomladi piše- jo po svojem telesu z zapored- no nabranimi luskinami. Le tako se more v nekaterih ribni- kih ugotoviti, da so na primer nekateri krapi že po sto let stari. Polž beleži zgodovino svojega ozkega življenja s tan- kimi in okroglimi črtami po svoji hišici. Palma poznavalcu narave pove že na prvi pogled koliko je stara. V vsakem po- letju si ob vrhu nabere nov ve- nec listov, ki sicer v kasnejših letih ovenejo in odpadejo, os- tanejo pa brazgotine, ki so le- po v krogih nabrane po vsej višini debla. Vsak lahko na oč- izračuna, da je ta ali ona pal- ma potrebovala 60 ali 80 let, da se je povzpela tako visoko.

In tako gre v vsem živem stvarstvu: bolj ali manj očitno vsako živo bitje na svojem te- lesu piše svoje pomladi. Le Sloveku čas prizanaša, da mu e riše po telesu takih obrocev — morda zato ne, ker se na pri- bližno sedem let obnovi ves ce- lični sestav in ker sploh nima tako matematično natančno urejene rasti, kakor je lastna rastlinam. Človek le gleda in opazuje letne obroče in njihovo zakonitost na ostalem živ- vem stvarstvu. Ta zakonitost pa ni zemeljska, ampak koz- mična, kolesce v vseмирskem načrtu Stvarnika. Poseben po- ložaj zemeljske osi, ki ni po- sledica zemeljske zgradbe, ampak je tako položena od Stvarnika izven nje, ta polo- žaj daje letne čase: mile pom- ladi, vroča poletja, pojemajo- čje jeseni in mrzle zime — v neskončni vrsti, vedno po is- tem redu, stoletja in stoletja. 3 to vztrajno vrsto letnih ča- sov pa se v vsem živem stvar- stvu življenje prebujata in za- mirata, sledovi pa ostanejo v de- bljih, na hišicah polžev in školjk — in človek jih opazu- je in šteje. Če os zemlje ne bi bila nagnjena, bi vsega tega življenjskega vala ne bilo; v enem pasu (ob ekvatorju) bi bilo večno poletje, dalje proti severu in jugu večna "pom- ladi," večna jesen in večna zi- ma, edina izprememba bi bila noč. In pot zemlje okrog son- ca, ki jo preleti v 365 dneh, 6 urah, 9 minutah in 9,539 se- kundah, nam vsako leto prip- elje dan novega leta, novo pomlad itd. Tako teče veli- ka vsemirska ura — po zami- sli večnega Urarja. Nismo si mi izmislili leto, kakor ni dan

naša iznajdba — vse nam me- ri ta naša zemlja, tako postav- ljena in v tak tek pognana, ta nam deli življenje v posamez- na razdobja, človek samo nov

koledar obesi na omaro in šte- je obroč ena drevesnih deblih. Vse drugo se more izpremeni- ti, ostane pa dan, bežni dan in — žal — tako kratko leto!

Naročite si dnevnik!

V Clevelandu izhaja že nad 40 let slovenski list z imenom

"AMERIŠKA DOMOVINA"

V teh časih, ko se vrste svetovni dogodki tako naglo mimo nas, bi moral biti v vsaki slovenski hiši vsaj en SLOVENSKI DNEVNIK

Ako še niste naročeni na "AMERIŠKO DOMOVINO"

nam sporočite in pošlali vam jo bomo za en teden BREZPLAČNO na ogled. Izhaja vsak dan razen ob nedeljah in postavnih praznikih.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

je primeroma zelo poceni. Za vse leto vas stane samo \$6.50; za pol leta \$3.50, za četrt leta \$2.

Naročite si jo na ogled. Prepričani smo, da se vam bo list dopadel.

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

NAROČITE IN ČITAJTE

priznana najboljšo slovensko družinsko revijo

"Novi Svet"

Prinaša zbrane članke, črtice in naj- lepše zanimive povesti. Posebno je za- nimiv "SLOVENSKI PIONIR," ki pri- naša zgodovinske podatke slovenskih naselbin in slovenskih družin v Ame- riki. Nobena slovenska hiša naj bi ne bila brez tega zanimivega in pomenji- vega slovenskega mesečnika.

Stane letno za Ameriko \$2; za Kanado \$3.

Naročnino sprejema:

"NOVI SVET"

1849 W. Cermak Rd. Chicago, Ill.

V LOGE
v tej posojilnici
Investirane do \$5,000.00 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.
Sprejemamo osebne in družinske vloge.
LIBERALNE OBRESE
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Avenue - HEND. 6370
CLEVELAND 2, OHIO

Angleški

Molitveni ki

V krasni vezavi, najfinej- šega izdelka.

"KEY OF HEAVEN" v finem usnju \$1.50

"KEY OF HEAVEN" v imitiranem usnju \$1.00

Naročite pri:
SLOVENIC PUBL. CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

FOR VICTORY

BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

The Garden Encyclopedia
1,400 STRANI — 750 SLIK
vključno 250 FOTOGRAFIJ
NABRAJAJE NAJBOLJŠI AMERIŠKI VETNARSKI VEBČAKI IN IZDAL
E. L. D. SEYMOUR, B. S. A.
Kam sama knjiga, ki vam vodi vseh osebno v- ste vrtarskih knjig. Ta knjiga je bolj popolna, bolj zanimiva, bolj razumljiva in bolj uporabljiva, kot katerikoli druga vrtarska knjiga.
Čuditi se boste in veseliti boste, ko boste videli, kako zanimivo vas THE GARDEN ENCYCLOPEDIA pouči o vsaki najmanjši podrobnosti v obdelovanju vrta. Knjiga je bila skrbno sestavljena, tako da ni izgubila prav nič, kar je zanimivo in potrebno za vrt. Kar je v knjigi, je bilo vse skrbno preiskevano, tako da je vse popolno, ja- sna, praktična, prikladna in lahko razumljiva. Preiskujete jo kar najbolj natančno sami. Prepričali se boste, da boljše vrtar- ske knjige ni kot je THE GARDEN ENCYCLOPEDIA.
Cena same \$4

NAROČITE PRI
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street, New York, N.Y.

**MAKE EVERY PAY DAY
BOND DAY**
AND THE FBI-WAS GIVING THEM

OUR PAGE

"The Spirit of a Rejuvenated KSKJ"

REMEMBER THE BOYS IN SERVICE
They Are Counting On You!

ST. MARY'S WAUKEGAN SOCIETY WILL CELEBRATE 40th ANNIVERSARY

Waukegan, Ill. — Again we remind the members of St. Mary's Society, No. 79, that on Sunday, May 28, our lodge will celebrate its 40th anniversary and also the feast day of the lodge's Patron Saint. On this day all the members are asked to attend in a body the Holy Mass that will be said at 8 o'clock. Every member is also asked to receive Holy Communion at this Mass. As this is a double celebration, every member SHOULD be present without exception. Let's not use some flimsy excuse about it being silly to march out in public to the church. So far our lodge has always been very well represented at our annual Communion at Easter time and on the feast day of the patron saint; let's make it our job to get the other member out, too. We will

gather at the school hall at 7:30 a. m. from where we will then march to church. Please bring your lodge badge along. In the evening of Sunday, May 28, we will have a small program consisting of motion pictures of the present war. We now have the latest pictures out of the Italian front, "The Battle for Rome." This is a very interesting film with many close up shots. Among the fine shots are the views of the bombing of Monte Cassino. Other pictures will be the past KSKJ Convention in Chicago as well as life in Camp Blanding, Fla. The program will begin at 7:30 p. m. and the tickets are 35 cents. Come for an evening of unusual picture entertainment. Films and machines will be donated by Stanley Korenchan and John A. Cankar.

JAPS CRUEL AND TOUGH, SAYS KSKJ MEMBER HOME ON FURLOUGH

Pfc. Michael Miholic

Waukegan, Ill. — Japanese troops, mopped up in one Pacific island after another, have been using dum dum bullets, according to Pfc. Michael Miholic, 21, of the marine corps, who is visiting his parents, Mr. and Mrs. Vincent Miholic, 1016 McAlister Ave., North Chicago, on convalescent leave. He added there is also evidence that the Japs, emulating Hitler and Mussolini in the so-called Spanish "civil war," have been using explosive bullets as well.

"They use almost anything out there," said Pfc. Miholic, who smiled grimly at the attitude of sentimentalists who object to the use of flame throwers in cleaning out Jap machine gun pillboxes.

Yanks Martyred
"We have found the bodies of marines who were captured by the Japs and pinned to the ground with bamboo stakes driven through their wrists and ankles," he said. "We have also found the bodies of marines who drowned in their own blood after the Japs drove stakes into their mouths and throats. The Japs are afraid of the marines and they have reason to be afraid, too!"

War in the steaming jungles is unlike anything in the history of modern warfare on such a scale. The Japs themselves are unlike anything American soldiers have ever confronted. "They are uncivilized," the veteran said.

"The Japs are fighting a losing fight and most of them know it; but they won't give up until the last ditch," said Pfc. Miholic. He confirmed

the stories that the Japs, when cornered, "will keep right on coming, run straight into machine gun fire and die rather than be captured."

Like most other veterans of the Battle of the Pacific, Pfc. Miholic is not favorably impressed with the "dream islands of the South Seas."

Hot and Rainy
"The temperature hits 100 or 110 almost every day when it doesn't rain; and when it rains, it pours out there. It rained once for 11 consecutive days. We were wet all the time, never a chance to dry off."

The jungle, thick as any jungle in the world with the exception of South America's, frequently has to be hewn away with machetes before it is possible to advance at all. It is infested with all kinds of tropical life, such as monkeys, parrots, wild boar, "a million different kinds of insects. Centipedes, now, they are really bad. They can bite you and really put you out. Yes, scorpions, too."

Pfc. Miholic never fought Indians, but he thought fighting the Japs in the heavy bush must be something like that. "The Japs can be five yards away, but you can't see them, except the flashes from their guns. You never know when or from where they are going to attack. Yes, it must be like fighting Indians, only the Japs are more treacherous."

"The Japs have been four or five years on some of these islands and they are really prepared for jungle fighting. Everybody carries a knife with a 10-inch blade. You have to use a knife or bayonet frequently because there is not enough time to fire. I had two close calls. One time when I was on security watch a Jap sniper in a tree missed me by a foot or so."

Dig in Like Leeches
Mopping up the islands follows a pattern, as a rule—

"The Japs are hidden and dug in there. So we shell and bomb and strafe the beach two or three hours before we go in. The hard part is crossing the beach, because the Japs usually have it covered. You don't know what's waiting for you; you are just taking a chance."

(Continued on Page 2)

MIDWEST BOWLING CHAMPS

Pictured above is the championship Copp and Merlock bowling team of North Chicago, Ill., winner of the five-man title in the 17th Annual Midwest KSKJ Bowling Tournament which was held recently in Joliet, Ill. The bowling quintet rolled a total of 2834 to carry away the kegling crown, led by a three game high series of 248, 225 and 169

rolled by Joe Slana. Seated, left to right are: Frank Merlock and Anton Copp, team sponsors. Standing: Joe Slana, Frank Ogrin, Jr., Frank Novak, Michael Mozina, and Joseph Zorc, KSKJ Athletic Director.

Frank Merlock and Anton Copp, who sponsored the 1944 championship team also backed the Waukegan team that

won the 1941 Midwest KSKJ five-man team championship. This same team also won in the national KSKJ roll-off contest from Cleveland, Ohio, and garnered the national KSKJ bowling title in that same year. All members of this bowling group and the sponsors are affiliated with the St. Josephs, No. 53, KSKJ Lodge at Waukegan.

WAUKEGAN JOES WILL SPONSOR BUFFET SUPPER

Waukegan, Ill. — The St. Joes Lodge, No. 53, of Waukegan, Ill., is sponsoring a buffet supper at the Madison St. Catholic USO center in Waukegan on Sunday, May 28.

The lodge is taking this means of inviting any of the KSKJ members who may be stationed at service centers in the nearby Army and Navy units, particularly Great Lakes Naval Station and Fort Sheridan, to attend this get-together and meet with their friends around Waukegan and North Chicago. Ladies of the Mother of God parish will assist in the work on that date.

MAYBE HIS FEET HURT HIM, TOO!

The haughty, indifferent, many times surly, air with which the average clerk greets you in most any store today is becoming more and more objectionable to prospective buyers. To be sure many staple articles are scarce—almost off the market—and supplies are limited, but this is no reason why you should be looked upon as an intruder in the store.

It is high time that retail merchants noted this situation and took steps to correct it. Perhaps they do not want any more customers, at least new ones, today. How about tomorrow? Do they think these customers who have been silently, if not verbally, slapped in the face will not remember? Don't you think it for one minute! Many of these stores are already well marked and the adverse criticism they are now receiving will be of no help when normal economic conditions return.

To be sure, most of this type of clerk will be fired just as soon as competent help can be had, but in the meantime he has done incalculable damage to the reputation and prestige of the business, that it will take time and expense to correct. In some instances these businesses would be money

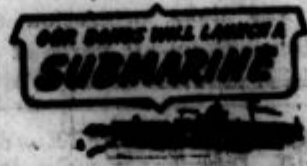
WILL RECEIVE COMMUNION ON 29th JUBILEE

Sheboygan, Wis. — The Queen of May Society will celebrate its 29th anniversary by receiving Holy Communion in a body Sunday, May 28th at the 8 o'clock Mass, which will be offered for the living and deceased members.

The officers are making a special plea to all members and especially to our newly organized drill team to mark this occasion with a 100 per cent attendance. By doing so we will not only show our loyalty to our lodge but also show a deep devotion to our Blessed Mother, the patron of our society.

Members will meet in the church hall at 7:30 a. m. Hoping to see each and every member present.

A. Modiz, rec. sec'y.

TO PRESENT NATIONALITY NIGHT AT USO

Cleveland, O. — The regular Nationality Night at the USO Club on May 27th, will be sponsored by the Yugoslav Slovene Club. Entertainment will be provided by Carolyn Budan, John Grdina and Eddy Seifert, John Strnisha, John Kovacic and Rudy Koporc, the popular Slovene radio quartet.

WHAT DO YOU MEAN— SACRIFICE?

We speak of sacrifice here in America.

Yet none has the right to unless he lost an arm or a leg or a life—or a son.

Is rationing a sacrifice? Not until that day when you must leave the table hungry.

Is leaving your car in the garage a sacrifice?

Not 'til a bomb drops on it and blows it and you and your children to Kingdom Come.

Is buying bonds a sacrifice? Not until a gilt-edged security can be called a "sacrifice."

Have you bought enough war bonds?

★ ★

K. S. K. J.

**Members Serving
Our Country**

3,617

★ ★

FUN FOR ALL PROMISED AT JOLIET OLD FASHIONED BARN DANCE SATURDAY

Joliet, Ill. — Fun for everybody is promised at the old-fashioned barn dance to be held Saturday night, May 27, at St. Joseph's Parish Park under the auspices of St. Joseph's Parish Civic Association.

The dance will be conducted by Guy Colby, popular W. L. S. caller, and the old time dances featured will include the waltz, the square dance, polka, two-step, schottische, rye waltz, march waltz, and Virginia reel. A class for beginners will be held between 8 and 9 o'clock the evening of the party. The dance itself will be from 9 o'clock until 12:30 o'clock.

There is plenty of parking space for cars, horses and buggies, bicycles, wheel barrows or what have you, so save the date and come out for a pleasant evening of fun.

The guests of the Association for the dance will be all the service men in town or from out of town. A large group of the Seabees and Coast Guard are expected at the affair.

The City Lines will furnish the regular Saturday evening bus service on both the Center

and Wilcox Streets buses. There will be buses from town on the Center Street route at 7:15, 8, 8:40, 9:15 and 10. The Bismarck and Theodore Streets stops on Clement St. are just east of the Park. The Wilcox Street bus will leave town at approximately every 10 or 12 minutes until 11 p. m. The end of the Wilcox St. line in three blocks South of St. Joseph's Park. There will be a large Navy Yard bus at the corner of Theodore and Clement Streets at 12:45 a. m. for the return trip.

At the last Wednesday evening meeting final arrangements were made for the dance with the following additional committees selected:

Al Skul, refreshment committee; Louis Pasdertz, supply committee; Frank Vranicar, assistant cashier; Joseph Buchar, Edward Stukel, and Anne Stukel, ushers committee; Kathryn Przybylski, ticket returns committee; and Mary Golobitsh, Antoinette Wedic, and Jean Tezak, lunch committee.

The proceeds will be used for the Children's Christmas Party and for additional recreational activities at the Park.

OFFER FREE WAR TRAINING COURSES

In cooperation with the U. S. Government, Western Reserve University, Cleveland, Ohio, is offering war training courses for men and women in Production and Management.

The U. S. Government pays all cost of instruction. Students purchase textbooks when required. The courses are offered subject to final approval by the U. S. Office of Education. High school graduation is a prerequisite for all these courses. Preference will be given to applicants already in war industry and working in the specific fields involved.

A list of courses, prerequisites, etc., follows:

Industrial Organization and Labor, Part I

Fundamentals of labor relations with emphasis on points helpful to personnel directors, shop stewards, union officials, superintendents and others in supervisory positions; history of the labor movement; legal aspects of strikes, picketing and boycotts; study of the National Labor Relations Act.

Prerequisite: This course is open to persons employed in supervisory capacity in war industry and to representatives of labor groups.

Dates to be given: June 5, 1944, for 15 weeks.

Time: Mondays, 7 to 9 p. m. Instructor: Mr. Frank R. Uible.

Place: School of Law, 2145 Adelbert Rd., University Campus.

Registration closes: Monday, May 29, 5 p. m.

Materials Operation and Control

Planning and control of production; work routing; tool control; scheduling, dispatching, and movement of materials through the factory; relationship of production control department to time study, inspection, stores, and other related departments.

Dates to be given: June 8, 1944, for 15 weeks.

Time: Thursdays, 7 to 9 p. m.

Instructor: Mr. R. A. Fintz. Place: Cleveland College

Building, Public Square. Registration closes: Thursday, June 1, 5 p. m.

Job Classification and Evaluation

Intensive study of some of the methods used in the classification and evaluation of jobs; the use of job analysis; the grade description method; job rating methods; application of job evaluation to wage and salary administration.

Prerequisites: Employment in work concerned with job analysis, job evaluation and wage administration; college training or its equivalent in progressive work experience.

Dates to be given: June 5, 1944, for 5 weeks.

Time: Mondays and Wednesdays, 6 to 8 p. m.

Instructor: Professor Jay L. Otis.

Place: Cleveland College Building, Public Square.

Registration closes: Monday, May 29, 5 p. m.

Job Analysis

Analysis of jobs for job improvement and for setting of piece rates and base rates; methods of setting piece rates; fundamentals of motion economy; study of job evaluation and job classification methods used in appeals to War Labor Board.

Prerequisites: Employment in war industry and recommendation by management to receive this training.

Dates to be given: June 8, 1944, for 15 weeks.

Time: Thursdays, 8 to 10 p. m.

Instructor: Professor Franklin G. Moore.

Place: Cleveland College Building, Public Square.

Registration closes: Thursday, June 1, 5 p. m.

Industrial Accounting

Review of general accounting procedures for corporations, emphasizing special journals, control accounts, adjustments, voucher system, and statements; fundamental training in cost accounting, streamlining job cost procedures as they relate to war contracts.

(Continued on Page 2)

OUR PAGE WAR KITCHEN

By FRANCES JANCER
1119 Third St.
La Salle, Ill.

Are you one of the lucky individuals who gets more sugar than he can use in ordinary cooking? If so, make a batch of candy for that boy in service. It is said that the boy that did not eat sweets when at home, certainly learned how to make away with them in an army camp. Here are a few choice recipes.

Fudge De Luxe

3 cups brown sugar, 1 cup milk, 1/2 cup butter, pinch of salt, 1/2 square of chocolate, chipped, 1 cup whipped cream, 1 cup walnut meats, chopped, 1 teaspoon vanilla extract.

Place the sugar in a saucepan, add the milk, butter, salt, and chocolate, and blend thoroughly. Cook to 245 degrees, or to firm ball stage.

Remove from heat for about 3 minutes with a wire whisk. Add the whipped cream and beat well, then add the nuts and vanilla extract.

Beat until almost cold, then pour into buttered pans and mark into squares.

Caramel Divinity

2 cups brown sugar, 2 cups water, 1 egg white, 1 teaspoon vanilla extract.

Melt and cook the brown sugar until it is caramelized. Slowly add the water and cook, stirring constantly, to 240 degrees or the soft ball stage. Then pour slowly into the stiffly beaten egg white, beating constantly. Add the vanilla extract and beat until mixture is thick enough to drop. Drop on waxed paper in tiny spoonfuls.

Milk Caramels

2 cups sugar, 1 cup light corn sirup, 3 cups milk, 1/4 cup butter, 1/2 teaspoon salt, 1 teaspoon vanilla extract.

Heat sugar and sirup in 1 cup milk, stirring until dissolved. Then cook, stirring frequently to the firm ball stage. Slowly add the second cup of milk, and repeat the cooking process. Add the final cup of milk, the butter and salt, and cook until a ball tested in cold water is of the firmness desired in the finished caramel. Remove from heat, add vanilla extract and pour at once into a buttered pan, making in squares when cool. Add chopped nuts if desired.

Quick Maple Candy

4 cups maple sirup, 1 cup cream, 1/4 cup butter, 1 cup chopped nutmeats, 1 teaspoon lemon extract.

Cook the maple sirup, cream and butter for 9 minutes after the boiling point is reached. Remove from heat, add the nutmeats and extract and stir for 5 minutes. Pour into buttered pans and when cool, cut in squares.

WHERE THE FUEL GOES

HEAVY BOMBER, cruising speed of 250 m.p.h. may use gallons of gasoline in...

FRATERNALISM, BULWARK OF AMERICA

By Harold Allen

America has been termed the melting pot of the world. How true! That soldier boy in America's front line may have a Polish accent. He may be of Greek ancestry, but to us he's an American! Probably the life-blood of more nationalities has flowed for the preservation of our country than for any other.

But somehow, somewhere, these boys, worlds apart, must have been imbued with a feeling of kinship, of sharing, of realizing that though their traditions may be widely different, their ideals, their hopes, are strangely alike. They have not been asked, for instance, to forget their ancestry, to completely close off old customs; but rather they have been encouraged to retain all of these, to cull the best of them and to merge these "bests" into one "great."

Fraternalism may well be called the melting pot of America. Among the fraternal benefit societies of America, there are 62 different nationalities. Each society is a distinct group managed by its members. Some are non-sectarian. Others are confined to a certain religion, nationality or occupation, but all work together shoulder to shoulder in perfect harmony.

Those who feel the warmth and friendliness of fraternalism like to picture it as a hearth about which many men and women of 26 different nationalities gather. A few are leaders, others followers, but all have one common ideal—the democratic way of life. The warmth of these hearth fires has melted away any strained or ill-feeling and given all who stopped, a new conviction in their belief that all men really are created equal.

That fraternalists have been men and women of unusual fortitude can be learned by studying the early history of fraternalism. This history has been one of romance and courage. The fraternal system is not merely a plan of life insurance. It has always meant more than that. It is an ideal which was nurtured through hundreds of years. It has been the primitive instinct of man to band together against a common foe. This trend toward unity might well have been the early signs of modern labor unions. In the 18th and 19th centuries, it was common to have fraternal societies made up of persons of one occupation. In addition to caring for the bereaved upon the death of a member, these groups cared for families during the illness of the members and through social means attempted to better the lives of each individual affiliated with their groups.

Fraternalism did not originate in America. It dates back to ancient times in Europe, flourished in the great Friendly Societies of England, but was destined to reach its greatest heights here. This idea springing to life on the American continent three-fourths of a century ago was eventually to become the original "Social Security" of millions.

Back in its formative years, our country was settled by groups from various European nations. During the first two or three hundred years following its discovery, news of the New World spread throughout the continent of Europe. It was as a fresh sea breeze to those in whose nostrils there still lingered the stench of despotism and anarchy. It was as a cool, inviting drink to a people long thirsty for freedom. It called like a wild clarion to the adventurous. It encouraged the timid. But once the migrants ar-

rived here, the situation took on a different aspect. Friends were difficult to find. Everything moved at a different tempo. When the provider died, the family was almost destitute. Life insurance was not available to millions, because of occupation and other reasons. So the Fraternal System came into being.

The first society was founded in 1868 by John Upchurch, it is generally accepted, although several societies have good claims to have antedated even Upchurch's organization. He believed that life insurance was a necessity for the men and women of limited means. He also noted the lack of entertainment facilities and cultural advantages. "Father John" not only had the vision of a new social era for these "Little Men" but he had the courage to see it through. Through simplified plans and greatly reduced premiums, life insurance was made available and with it lectures, libraries and a new social life. The plan was eagerly accepted and rapidly spread through the New World. Societies of a similar nature were formed. People used it as a means to learn more about their adopted country. Illiteracy became less evident. Mingling with persons of other backgrounds, other customs, yet with one common interest did much to eliminate uncertainty in the hearts and minds of these folk. They became conscious of the fact that they were Americans, a new people with new ideas and equal voice in a democratic government.

This solidification of the "Little Man," who is, as we all know, the important cog in the wheel of American industry, the man who controls the ballot box, and who is in the majority in the front line defense of his country today, was perhaps one of the most important forward steps in American history. Acting through thousands of local units, his influence on the social, economic and spiritual welfare of the Nation has been beyond measure.

This move led also to another larger union. What was more natural for these many societies who had so much in common than to unite into one large body? By uniting they could become thoroughly solvent, and could become a great unit in maintaining and encouraging true American ideals.

That they had progressed a long way in the "melting" process was evident when the leaders of the many Societies first met together. They reached an early agreement and soon the formation (1886) of the National Fraternal Congress was under way. Today it has a membership of 102 Societies representing over 6,000,000 people. There are 100,000 lodges, units or branches of Fraternal Societies scattered throughout the United States and Canada.

Fraternal Societies consistently engage in social welfare work on a vast scale. Fraternalists have cared for their aged and orphans, have hospitalized their sick, have voluntarily joined every worthwhile charitable enterprise. Pick up any newspaper today and you will find the invaluable services they are performing on the Home Front. Not the least of which is the regular purchase of War Bonds in tremendous sums. The Red Cross in many towns has found their assistance invaluable. They boast community leaders in their midst. Their Juvenile Divisions have scrap drives, do Junior Red Cross work, sell and buy War Bonds.

Yes—not many generations ago, and possibly one only,

**AWARDS...PRIZES
KSKJ GOLDEN JUBILEE CAMPAIGN**

MARCH 1st TO MIDNIGHT JUNE 30th, 1944

QUOTAS
The campaign quota for each individual member participating in the KSKJ Golden Jubilee Campaign will be \$25,000 of new insurance, namely: \$10,000 new adult and juvenile "CC" and "FF," and \$15,000 new juvenile "AA" and "BB" insurance.

CASH AWARDS
In addition to the Golden Emblems and Prize Trips, cash awards will be given to all eligible members who secure any new members during the course of the Campaign. These cash awards will be paid only after the new member has paid six months assessments.

ADULT AWARDS
Cash awards for new adult members will be paid as follows:

\$ 250.00 insurance	.....\$ 1.50
500.00 insurance	.....2.50
1000.00 insurance	.....4.00
1500.00 insurance	.....5.00
2000.00 insurance	.....6.00
3000.00 insurance	.....12.00
4000.00 insurance	.....16.00
5000.00 insurance	.....20.00

JUVENILE AWARDS
For each new juvenile member ("AA" and "BB" types of certificate) \$1.00 cash award will be given. In the case of Twenty Payment Life ("CC" Certificate) and Twenty Year Endowment ("FF" Certificate) cash awards will be as follows:

\$ 250.00 insurance	.....\$ 2.00
500.00 insurance	.....3.00
1000.00 insurance	.....4.00

CAMPAIGN PRIZES GOLD AWARDS
All Golden Jubilee Campaign Winners, those KSKJ members who have merited this title by having secured the quota of new adult and juvenile insurance during the course of the Campaign, will be presented with gold KSKJ emblems, designed in commemoration of the Golden Jubilee of the Society. Each emblem will be appropriately engraved with the name of the individual Golden Jubilee Winner.
As these gold emblems are being made expressly for this Golden Jubilee Campaign, they can be secured ONLY by Golden Jubilee Winners.

DIAMOND AWARDS
A special Gold KSKJ emblem, bearing a diamond, will be awarded to the male member of KSKJ who secures the greatest amount of new insurance amongst all other male members during the campaign.
A similar emblem will be awarded to the female member of KSKJ, who secures the greatest amount of new insurance, amongst all other female members, during the Campaign.

PRIZE TRIPS
All Golden Jubilee Winners will be the honored guests of the KSKJ Supreme Committee at the Golden Jubilee Meeting to be held at the KSKJ Home Office in Joliet, Illinois, during the latter part of July, 1944.
As guests of the Supreme Committee these Golden Jubilee Winners will receive free transportation to and from their homes, as well as three days' accommodations in Joliet.
In the event the total expenses incurred by each Jubilee Winner is less than \$100.00, he or she will receive the difference between that amount (\$100.00) and the expenses in cash.

ELIGIBILITY
Only members who are in good standing at the close of the campaign are eligible for prizes. In the case of juveniles, only those 14 years of age or over are eligible for prize trips. All juveniles, however, are eligible for the gold emblems and cash awards.

NOVENA FOR SERVICEMEN'S PROTECTION

Rev. Joseph Puigvi, O.M.F.

Chicago, Ill.—All the Masses and prayers during the Solemn June Novena at St. Jude's National Shrine, 3208 E. 91 St., Chicago, will be for the youth of America in Military service. While American soldiers are storming the fortress of Europe and the Islands of the Pacific, clients of St. Jude will storm Heaven with prayers for their protection and victory. From all parts of the Nation, devotees of the "Patron

these families were English, Scotch, Germans, Greeks, Italians. Today they are AMERICANS!

Their sons—daughters—fathers—husbands—sweethearts are in the front line on foreign battlefields. They are, themselves, working in War Plants, buying War Bonds and helping in Civilian Defense.

26 different nationalities with one common bond—they are Americans!

of Difficult Cases" will, with confidence, send in their petitions for loved ones far from home and for a just and lasting peace to be remembered in the Novena prayers.

This Solemn Novena will begin June 3rd and will end June 11th. There will be Services with High Mass at 9:30. Services with sermon at 3:15 and 8 P. M. Most fitting is the fact that this Novena to St. Jude will be dedicated to the Sacred Heart of Jesus since St. Jude, as a relative and constant companion of the Savior, knew well the compassion of the Heart of Jesus for human suffering.

Rev. Joseph McMahon, C.S.P., will be the Novena preacher. Father McMahon is a noted pulpit orator of the Paulist Mission Band of Old St. Mary Church, Chicago. His extensive travel and keen observation have given him background and experience for his preaching. Born in Erie, Pennsylvania, Father McMahon studied at the Catholic University, Washington, D. C., and was ordained to the priesthood in St. Patrick's Cathedral, New York, in 1922. After ordination he was assigned to the Paulist American Church at St. Susana in Rome. Following his return to the United States, he did preaching and missionary work in New York, Chicago, California, and in various Southern states. Prior to his last appointment to the Chicago Paulist Mission Band, Father McMahon was chaplain for 11

years of the Newman Club at the University of Toronto, Canada.

All Novena petitions sent in to the National Shrine of St. Jude are placed on St. Jude's Altar close to the relics of the "Saint of the Impossible." St. Jude's League was organized and canonically erected in 1929. The National Shrine of St. Jude is in Charge of the Claretian Fathers, also known as Missionary Sons of the Immaculate Heart of Mary. Father Joseph, C.M.F., is Director of the Shrine.

WRITES OF JAPS

(Continued from page 7)

Veteran of Guadalcanal, Munda and Bougainville, Pfc. Miholic said he had "lost quite a few buddies. It was pretty rough and I was lucky to get out of it. Bougainville was the toughest of the three."

He considers it fortunate that the American Garand automatic rifle can fire two or three rounds to one fired from the Jap bolt action .25 calibre rifle.

"Our boys know they are winning the war and their morale is good, despite the hardships. They want to mop up the Japs as soon as they can, so they can get back home. The Japs will fight to the end. I figure that after Germany falls, it will take about a year to clean up the Japs. We are getting the bases now and Tokyo will soon be in for more bombings. I know a lot of fellows who would really like to be in on that, too!"

Pfc. Miholic was graduated from Waukegan Township High school in 1937. He played basketball and did some boxing, particularly at Libertyville and at the CYO Golden Gloves tournament in Chicago. He said he had participated in exhibitions in what was known as the "Guadalcanal Golden Gloves."

He joined the marines with the Waukegan boys at Weiss field July 30, 1942. "The Waukegan fellows in the Pacific are doing a good job, they have seen just as much as I have and they came out of it all right," he said. "They deserve a lot of credit and the people here in Lake county should be proud of them!"

Pfc. Miholic is a member of St. Joseph's Society, No. 53. He has three other brothers in the service, Sgt. Joseph Miholic, in New Guinea; Seaman first class Stanley Miholic in Hawaii, and Aviation Cadet John Miholic, at bombardier school in Big Spring, Tex.

MY FLOWER BED

Upon my lawn beneath a tree My pansy bed looks up to me, And I look down and seem to trace In every flower a human face. In every flower a smile I see, They look as though they'd speak to me. They snuggle close as human kind And nod to every vagrant wind.

And if you put them in a vase And watch the color in their face, The eye that centers every flower Surrounded by a glorious Of purple, yellow, red or blue, dower They'll look as though they'll talk to you.—Joe Sullivan.

years of the Newman Club at the University of Toronto, Canada.

All Novena petitions sent in to the National Shrine of St. Jude are placed on St. Jude's Altar close to the relics of the "Saint of the Impossible." St. Jude's League was organized and canonically erected in 1929. The National Shrine of St. Jude is in Charge of the Claretian Fathers, also known as Missionary Sons of the Immaculate Heart of Mary. Father Joseph, C.M.F., is Director of the Shrine.

FREE COURSES

(Continued from page 7)

Prerequisite: High school or business bookkeeping or first year college accounting or one year of bookkeeping experience.

Dates to be given: June 5, 1944, for 15 weeks.

Time: Mondays and Wednesdays, 6 to 8 p. m.

Instructor: Professor Thomas M. Dickerson.

Place: Cleveland College Building, Public Square.

Registration closes: Monday, May 29, 5 p. m.

Fundamentals of Business Statistics

Principles of chart and graph make-up; types and kinds of statistics used in the production organization; production control boards and charts; gathering, tabulation and interpretation of data; use of numerical data in reports; uses of data from internal and external sources; computations of averages; make-up of indexes of cost of living for wage adjustments; use of statistics in inspection and in time study.

Prerequisite: One year of high school mathematics.

Dates to be given: June 8, 1944, for 15 weeks.

Time: Thursdays, 6 to 8 p. m.

Instructor: Professor Franklin G. Moore.

Place: Cleveland College Building, Public Square.

Registration closes: Thursday, June 1, 5 p. m.

For application blanks, write, phone or come to University War Training Office (CE 8780), Hitchcock Hall, 11105 Euclid Ave., Cleveland, O. Office hours, Monday thru Friday 9 a. m. to 5 p. m., Saturday 9 a. m. to 12:30 p. m.

LOVE CAN NEVER DIE

There is a need for laughter

in this world
And joy to blot out pain,
A great need for kindness to be unfurled,
To make things right again.

A touch of tenderness will heal scar seams
Which do not meet the eye;
Real love is greater than our dreams...
For love can never die!

—Doreen Marsden.

"St. Jude Thaddeus is Tops in the Army"

(From "Love at First Flight"—by a soldier)

While our brave men are INVADING EUROPE and THE ISLANDS OF THE PACIFIC

INVADE HEAVEN with Prayers to Saint Jude and The Sacred Heart

Mothers-Wives-Sisters-Friends

Pray for the PROTECTION and SAFE RETURN of your loved ones, during the

NOVENA to ST. JUDE and THE SACRED HEART

June 3rd to June 11th

SERVICES AT 3:15 AND 8 P. M.

Fill in names of your loved ones in Service and your intentions and mail to us, and they will be remembered by The Claretian Fathers and the novenas in ALL the Masses and Services during this NINE DAY NOVENA.

An offering is welcome but not necessary

THE NATIONAL SHRINE OF ST. JUDE 3208 E. 91st St. — Sec. 72 Chicago 17, Ill. During the Novena to St. Jude and the Sacred Heart, kindly remember my loved ones and my intentions.

My name is _____

My address is _____ Street City State

FIVE POUNDS PER PERSON, PER MONTH... SAVE WASTE PAPER!

WHY UNCLE SAM NEEDS WASTE PAPER—

MILLIONS OF TONS ARE NEEDED TO SEND OUR SOLDIERS SUPPLIES, MEDICINE AND AMMUNITION.

NONE OF THIS PAPER CAN BE SALVAGED

THERE'S A SHORTAGE OF MEN TO CUT TREES TO MAKE MORE PAPER.

LACK OF LABOR, LACK OF SHIPPING ALSO CAUSE A PAPER SHORTAGE.

THE BEST ANSWER IS FOR EVERYONE TO SAVE MORE PAPER!

IS YOUR QUOTA!

SAVE ALL WASTE PAPER

NEWSPAPERS, MAGAZINES, BAGS, BOXES AND WASTE BASKET PAPER